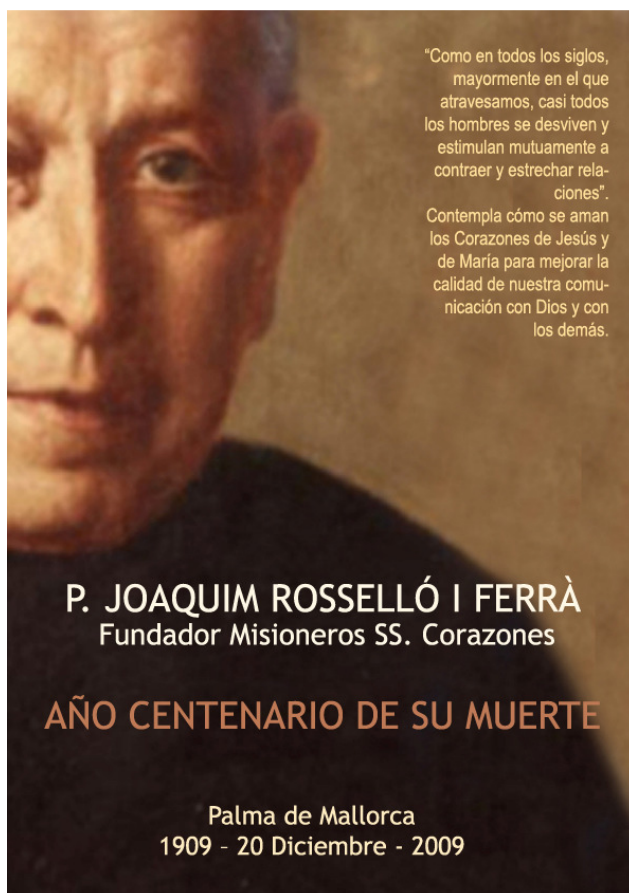

Missioners dels Sagrats Cors de Jesús i de Maria

La dimensió presbiteral de la Congregació

Josep Amengual i Batle, M. SS. CC.

Formació permanent octubre – desembre 2009

La dimensió presbiteral de la Congregació

Justificació

La recerca històrica ens ha conduït a veure com l'ideal del P. Joaquim, de crear una comunitat de preveres missioners, moguts per l'amor dels SS. Cors, se va plasmar l'any 1890, a Sant Honorat, del Puig de Randa.

Tal vegada el seu estil de configurar aquell grup sigui l'aportació més significativa que va fer el P. Joaquim Rosselló i Ferrà a la història de la vida religiosa.

Aquesta originalitat no va ser entesa en el seu dinamisme per la segona generació congregacional, tal vegada l'entengueren els dos bisbes contemporanis del P. Fundador.

Aquesta presumpció és un repte perquè nosaltres seguim amb entusiasme en la constitució de comunitats concretes, i en constant actualització.

La comunitat no se crea completament amb un acte jurídic, ans és més vital la generositat amb la què tots els seus integrants actuen la comunitat, fan comunitat, en la mesura en què hi són, en el grau amb què hi aporten la seva persona, i en l'amplària amb què l'obrin.

Per fer comunitat no hi ha altra alternativa que fer-se reunió. És allò que llegim a la 1Co 11,20: «El resultat és que, quan us reuniu tots alhora ja no celebrem el sopar del Senyor».

El repte per tant, per ser comunitat activa és sempre molt gran. No basta encara el mínim de la comunitat de tres missioners. Queda, sobre tot, que la reunió ho sigui, que s'actualitzi segons uns mínims diaris, setmanals, mensuals, anuals, etc.

El fundador va arribar a saber demostrar que la Congregació era una comunitat, quan va introduir les que anomenaren Junes anuals. La realitat comunitària se feia visible i actual.

Una homologació amb altres estils de vida religiosa molt consolidats i més universals ens ha saquejat la part més important del nostre ser religiosos, precisament perquè som comunitat. No obstant això, després del concili Vaticà II, hem recobrat aquest ritme d'actualització del carisma comunitari. Ara ja incorporam unes reunions periòdiques, les assemblees de les delegacions refan les Junes anuals fundacionals. Som en camí, esperonats pels Capítols Generals i les Junes, que no ens podem deixar indiferents. Ser comunitat i experimentar-ho és constitutiu de la nostra identitat.

L'ideal contemplatiu anava marcat pel mateix lloc. La presència de l'impuls missioner quedava ben clar en el ministeri primer que exercia la Congregació, mitjançant la persona del fundador, predicant exercicis al presbiteri de Mallorca, presidit pel bisbe. Que eren religiosos per voluntat expressa ho mostra l'estructura de la congregació novella, i l'emissió dels tres vots, més el quart de difondre la devoció als Sagrats Cors.

La diocesaneïtat, característica quasi exclusiva d'aquesta congregació, se palesava en l'acompanyament que el bisbe Jacinto M^a. Cervera havia exercit des de que se va besllumar la possibilitat de la fundació. Aquesta presència episcopal va culminar en la mateixa celebració de l'acta fundacional. I l'Acta que en deixa constància va ser redactada amb un to que sobrevalora la iniciativa episcopal.

Ara bé, solament a través de l'experiència podem copsar com el P. Joaquim Rosselló va anar descobrint noves dimensions de la seva fundació. Les meditacions que

llegim a la “Darrera exhortació” ens ho permeten veure. Sobre tot va apreciar que aquella comunitat entrava de ple com a resposta a uns dels reptes eclesials del temps, que havia tingut qualque manifestació en torn del concili Vaticà I, com hem indicat en una altra secció de la nostra recerca.

No sembla que quan se va retirar l’any 1890 en tingués tan clara consciència d’aquesta funció de la congregació que albirava.

Metodologia

Nota prèvia:

Als quasi quinze anys de la publicació de la *Positio* i de *Joaquim Rosselló i Ferrà, Un misionero de corazón*, ja tenim actualitzada la biografia del P. Fundador, per la qual cosa ja no semblen serioses certes preguntes. Primer, siguem actius, i anem a la resposta escrita. Hi va una mica la nostra credibilitat.

Tot grup intenta l’eficàcia i se proposa una productivitat en les seves tasques. Ningú no fa res per res.

Aleshores, el primer intent per a aquesta nova etapa formativa, encara dins el Centenari de la mort del P. Joaquim Rosselló i Ferrà, ens hem de proposar unes qüestions sobre la racionalitat dels nostres esforços.

Repte primer, per a la Delegació:

Com justificariem que l’aportació principal a la història de la vida religiosa, que va fer el P. Fundador, és el fet de constituir uns preveres en comunitat missionera?

- Procedim per via comparativa amb altres instituts.

Què significa, a l’hora de proposar-nos un projecte de Delegació, la concepció del P. Fundador: “Totes les cases de la delegació formen com una sola comunitat”?

- Ens organitzam en coherència amb aquest ideal?
- Per què?
- Com?
- des de l’angle de la producció de materials formatius, a partir de les visions de molts.
- des de l’objectiu de transmetre un missatge que forma progressivament el Poble de Déu.
- des del testimoniatge que suposa que els deixebles de Jesús se mostrin units, no uniformes.

Essent així les coses, que esperam del Delegat i del seu Consell?

Prenent com a referent l’altre ideal, plasmat a les *Regles* del P. Fundador: “Tot ha de ser considerat de tots”

- com aquest somni pot esdevenir realitat, en allò que suposa el bé cultural i humà de la preparació intel·lectual que la Congregació ens ha donat?

- com la delegació experimenta que aquests estudis i títols són de tots? (Per suposat, la referència als títols acadèmics significa merament que tots tenim molts recursos en molts sentits. Els títols revelen solament una possibilitat per a qualque cosa, que pot ser molt major en altres que no en tenen. Un títol, si no és en l'obsolet sistema beneficial del clergat, no dóna dret a res).

- quins assajos ha fet la delegació per conjuntar i sumar aquests béns?

- Què hem de fer, per tal d'aconseguir arribar a l'ideal que expressen les Regles de 1891 y 1895, sobre la unitat de criteris pastorals?

Llegim allò que anhelava el P. Fundador, després d'una llarguíssima i tan diversificada experiència pastoral:

CAPÍTULO XIV. De las conferencias y casos de moral

ARTÍCULO 1. □ Como es tan interesante para los sacerdotes la Sagrada Escritura y la Teología moral, tendrán los nuestros dos conferencias cada semana. Una se tendrá el lunes y otra el jueves. En verano por la tarde y en el invierno por la noche, a la hora que el Superior señalare. En estas conferencias se leerá en algún autor de Teología dogmática un punto teológico, y se discutirá sobre él, a lo más, un cuarto de hora: y luego se resolverán algunos casos de moral, en que se podrá emplear todo el tiempo que restare, para cumplir la hora que debe durar cada una de estas conferencias.

ART. 2. Procurarán todos que haya uniformidad en las doctrinas que admitieren; y si algunos tienen diverso parecer y es sobre cosa interesante que convenga tener en claro, diga cada uno con modestia las razones en que se funda, sin mostrarse tercos en defender únicamente que la verdad sea conocida.

- quines experiències podem fer per aconseguir que la Delegació frueixi d'aquests béns?

- com podem fer que en la delegació fruïm de diversos equips de reflexió, de producció de recursos per a l'enriquiment dels missioners laics i religiosos?

- com podem produir nous recursos pastorals i formatius, per als joves aspirants, novicis i professors?

- com podem que entrem dins els plans de pastoral continentals, nacionals o diocesans amb un estil comú?

Quines propostes fariem per ser més equip i més eficaços?

Deixam qualque germà fora del projecte comú?

Ens hem informat sobre la metodologia que segueixen altres grups, empreses, etc., semblants al nostre, de la Delegació

- en vistes a la formació permanent?

- En vistes al treball?

- En vistes a prevenir la qualitat en la vida i en l'efectivitat de la formació?

- Com ho farem?

- qui ho farà?

Quan tindrem informes seriosos?

1.- Antecedents

Terminologia

El terme Prevere, *'presbyteros'*, en grec i en llatí *presbyter*, és un dels tres termes que dins el Nou Testament serveixen per designar els ministres ordenats a la novella Església.

Els altres dos són els de *'episkopos'*, *episcopus*, bisbe i el de *'diakonos'*, *diaconus*, diaca.

Sense entrar en una anàlisi de l'ús d'aquests termes, d'altra part ja fet a qualsevol diccionari bíblic, podem avançar dient que, en certs moments del Nou Testament, els tres termes són intercanviables. Allò que queda segur és que hi ha un ministeri i uns ministres ordenats.

Durant els primers segles, poc a poc, cada terme va prendre un sentit específic. Però sempre hem de tenir present que el curs de la història mai no és tan rectilínia, com sembla donar-ho a entendre l'historiador.

Recordem que la teologia que ha prevalgut ha posat al centre el ministeri del bisbe, el qual, a l'antiguitat, el veiem acompanyat pel diaca o diaques. Les comunitats eren urbanes i, generalment, hi havia un sol bisbe, un sol altar, un sol presbiteri. Això feia que la funció dels preveres fos ben secundària. Concelebraven, des dels seus seients, sense fer especials gestos i sense pronunciar res. Era el diaca el qui assistia el bisbe celebrant.

A Roma i a les grans ciutats, poc a poc sorgiren diversos llocs de celebració eucarística. Aleshores, el diaca portava un poc de pa consagrat a aquestes assemblees, per significar la unitat de l'Església, a partir d'una mateixa eucaristia. D'aquí que és una aberració teològica fer concelebrar un bisbe en una eucaristia presidida per un prevere. La raó que el prevere celebra un aniversari, o que el bisbe no sap la llengua del poble, és purament personal, no dogmàtica, i hi ha recursos diversos per fer que la celebració sigui bíblicament correcta i socialment comprensible. En aquest punt no som en l'esfera dels ritus o de les cerimònies, per respectables que siguin. S'hi juga el mateix sentit del ministeri.

Va ser quan la missió se va estendre als espais rurals, quan els preveres hagueren de prendre unes funcions que, cada vegada més, eren més autònomes en les celebracions, encara que no en la vinculació sacramental amb el bisbe. En aquest procés varen estendre's les esglésies locals, de manera que així sorgiren els bisbats, també anomenats diòcesis. Les esglésies de les grans ciutats creixien molt i arribaven a crear-ne noves, eren les esglésies de les ciutats mare, o metropolitanes, que coordinaven les esglésies o bisbats veïnats, o sufraganis.

Certes fórmules del ritual de l'ordenació, que parlen d'un sacerdoti de segon orde, o de l'Esperit Principal, *'kai pneumate hegemonico sterison me'*, *et spiritu principali confirma me*, (Slm 50,14), que han preocupat certes estudiosos, no passen de ser esguerrades interpretacions al·legòriques de l'època del feudalisme. En aquest passatge no és parla de l'Esperit Sant, que és el que invoca el bisbe en l'ordenació tan episcopal, com dels altres ministres, de la mateixa manera que l'invoca el ministre del baptisme.

El presbiterat no és de segon orde. És el presbiterat, entès segons el Nou Testament, interpretat en l'Església. És ben cert que l'ordenat l'exerceix en comunió amb el bisbe, no principalment per raons canòniques, sinó bíbliques i teològiques.

D'aquí que hom ha de ser molt prudent quan parla que el prevere actua per delegació del bisbe. L'ordenació i la missió que fa el bisbe són molt més que una delegació. Hi haurà actes concrets que són en virtut d'una delegació, com per exemple, anar a consagrar un altar, presidir un centenari, confirmar, etc. Però presidir la celebració de l'eucaristia és en virtut de l'ordenació i de la missió, no d'un document o un encàrrec verbal ocasional.

Prevere i sacerdot

No volem entrar en el joc de paraules; però no és gens malament que puguem refrescar tot allò que se refereix al ministeri de l'Església. Aleshores, hem de dir que en el Nou Testament els ministres tenen els noms que hem esmentat. Hi altres ministeris, com el de mestres, etc.

Però mai no trobarem dins la terminologia ministerial del Nou Testament el terme *hiereus tou Theou*, *sacerdos Dei*, sacerdot de Déu (Gn 14,18)¹. El sacerdocí, en el Nou Testament és el de Jesucrist, que és l'únic i etern sacerdot de Déu (cf. LG 8).

També el sacerdocí és el de tot el Nou Poble de Déu (Ap 1,6; 1Pe 2,4-10), com llegim a la constitució dogmàtica sobre l'Església, LG 10-11. Per això mai no trobarem aquest terme aplicat als ministres ordenats del Nou Testament.

Des del s. IV en endavant el terme sacerdot entra en l'ús eclesiàstic, però referit quasi de manera exclusiva als bisbes.

Posteriorment se va estendre als preveres, fins al punt que, actualment, és ben poc freqüent que els catòlics entenguin bé què vol dir prevere.

Sense pretendre un impossible, com seria el de normalitzar aquesta terminologia i retornar el sacerdocí a Crist i al creient, i també, com a batejat, també al prevere, no seria sobrer que ens esforçàssim més per una precisió, que usam quan parlem dels ajuntaments, dels militars o dels futbolistes. Això duria a respectar més la vocació de tot batejat. Ens tractaríem amb més igualtat. En darrer terme el que ens salva és el sacerdocí de base.

Efectivament, des del moment que Jesús parla del “meu Pare i del vostre Pare” (Jo 20,17; vegeu Mc 11,26; Mt 5,48; 6,8.15), referint-se a la mateixa persona, declara sacerdots els seus deixebles. La raó és molt senzilla. Per conversar amb el seu pare, per estar amb ell, per servir-lo mai no calen intermediaris. I aquell que parla directament amb Déu és sacerdot. Per això, quan Jesús diu: quan pregueu digau: “Pare nostre” (Mt 6,9), concreta més la consagració sacerdotal dels batejats.

És evident que Jesús no solament ensenya quin és el nom de Déu. és, exclusivament, qui ens reconcilia amb el Pare, per la qual cosa, el Misteri Pasqual és la institució definitiva del sacerdocí del Nou Poble de Déu.

Aleshores, si Jesús ha acostat els batejats tan prop de Déu, la resta de diferències, que hi són, teològicament queden reduïdes a molt poc. Si el dret canònic, els costums i usos han introduït llunyanies, s'han de corregir sense calmants. Hi va la dignitat i el dret fonamental dels redimits.

---

¹ Per molt que ho hàgim escrit en els recordatoris de l'ordenació, “sacerdot de Jesucrist” és una expressió ben impròpia. Jesucrist és el Sacerdot, que no té més sacerdots que els que formam el Poble de Déu.

Presbiterat i Germans coadjutors

Les coses així estant, a vegades surt el problema sobre què hi fan els germans coadjutors dins una congregació presbiteral.

Aquí hi ha diversos aspectes a considerar. En primer lloc, se tracta d'una qüestió de fet. Des dels ordes medievals, fins als clergues regulars o les congregacions sense vots, com era la de l'Oratori de Sant Felip Neri, trobam els germans conversos, coadjutors, llecs.

Però no podem afirmar que aquests germans fossin mers servidors dels preveres. Durant la història hi ha molts matisos, que tendeixen a reconèixer-los com a vers religiosos. Que aquesta propensió conduís a una igualtat absoluta, és una altra cosa. Que hi hagués preveres que tractassin com a inferiors i com a criats els germans, és cert. També ho és que hi ha esperits que s'autoestimen tant que consideren que els altres, preveres inclosos, els han de servir o s'han de sotmetre. Encara no hem acabat de superar la mentalitat estamental, en la qual uns han de ser servits.

El que ens interessa és veure com, dins la vida religiosa, els laics cada vegada més prenen responsabilitats vora els preveres, en compartien qualcuna amb ells. Aquest desenvolupament no era tan clar ni tan complet fora de les cases religioses, tretes les inevitables excepcions.

Simultàniament, el creixement en la consciència dels drets humans, accentuada pels teòlegs castellans del s. XVI, i fortament reconeguda i impulsada pel concili Vaticà II, ha conduït a veure la urgència que els Germans Coadjutors visquin amb plenitud el seu baptisme i, ensems, desenvolupin les seves capacitats en tots sentits, per servir la missió. En aquest sentit, ha de créixer la formació bíblico-teològica, per no clericalitzar encara més l'Església, amb permissivitats amb el laïcat, sigui o no religiós. Les possibilitats ministerials, derivades del baptisme, són infinitament més esponeroses que “repartir comunions” o “fer celebracions” al marge del ministeri ordenat, o d'anar de pressa per esglésies i sagristies, amb camis i un salpasser en les mans.

El ministeri és més que això. És fer present Jesucrist, que redimeix, reuneix i nodreix la seva comunitat, en poble sacerdotal.

Presbiterat i comunitat

Com llegim en la “Darrera exhortació”, la Congregació, segons l'ideal del P. Fundador intenta plasmar, d'una manera més consolidada l'aspiració secular del prevere secular a viure en comunitat.

Tota tendència a minvar en la consecució d'aquest ens abaixa la qualitat espiritual i, històricament, ens ha menat a perdre molts germans.

Per això, ja no entram en la fal·làcia de posar tensió entre comunitat i missió, per raons evangèliques, car Jesús precisament crea la comunitat per a la missió i no la missió fora la comunitat.

Tampoc és demostrable que hi hagi una proporció en sentit qualitatiu, de més missió, a mesura que vivim més pobrament la comunitat.

La comunitat, segons Jesús, i segons ho va aprendre el P. Fundador, és per ella mateixa evangelitzadora. Si no ho és, és perquè no hi ha els mínims de qualitat comunitària, que hem de recobrar.

Metodologia

Quant al tema d'enguany:

Què pretenem? Viure amb més plenitud la nostra vocació cristiana i carismàtica.

Per això, creiem que, com en tota circumstància, la persona creix a la mesura que se renova i se forma.

En aquest sentit, ens reunim en comunitat per posar en comú aquelles pedres que ens construeixen com a comunitat eclesial.

En això consisteix la formació permanent, o constant.

Manera de treballar: La que tu proposes als teus alumnes, als joves o adults de la catequesi. És a dir: treure recursos i aprofitar-los.

Per exemple:

Crear teologia a partir del vocabulari. Prendre un diccionari bíblic i, en comunitat, veure quina història tenen les paraules principals que ens ocupen.

Veure com s'han carregat de sentits. Demanar-nos per què.

Aquestes paraules, carregades així, han de ser pesades dins l'avui.

En equip, confrontau-les, amb la vida.

Què en traiem dels mots bisbe, prevere, diaca?

I, què en feiem del sacerdot Jesucrist?

I, on podem arribar amb els sacerdots, dones i homes del nostre entorn?

Què en pensa un allunyat –nosaltres allunyats d'ell, o ell de nosaltres– tant se val, dels ministres, bisbe, prevere, diaca?

Com l'acostarem a allò que diem “sacerdoci de base”, o de la consagració baptismal?

Si les paraules dins la història han pres accepcions diverses, ens diuen que són dinàmiques.

Aleshores, com contribuïm nosaltres a que s'enriqueixin i s'adaptin al lloc, i a l'avui. No som menys dins la història que els cristians d'anteriors generacions.

I, finalment, què en pensam dels germans coadjutors dins una congregació religiosa presbiteral. Ara no t'aturis dient que no n'hi ha. Siguem reflexius. Els Germans de La Salle, Maristes, etc., no són cinc o sis, com tampoc ho són els germans jesuïtes.

Pensem un poc: com ens veiem nosaltres simulant una situació semblant?

Com a preveres, hem animat a la pregària i a la celebració, en aquest encontre?

Com a sacerdots –batejats – hem sabut adreçar-nos al Déu viu en Jesucrist?

Com avaluaries el treball personal, previ a l'encontre comunitari?

Com aprecies l'encontre que heu tingut?

Heu estat imaginatius per integrar laics/laiques, en aquest estudi (Heu pensat en la nova convocatòria, que proposa el Capítol)?

Hem treballat amb creativitat, de manera que podem fer una presentació alternativa? Proposau-la.

Qui animarà el tema proper? Quan us veureu? On?

2.- Interpretació missionera del presbiterat. Principi dinàmic.

A tot esdeveniment històric, a tot canvi, li hem de cercar una interpretació. El P. Joaquim Rosselló i Ferrà no va ser l'únic prevere, entre uns 700, que va oferir una alternativa al seu temps. Hi hagué altres fundadors, amb èxit; literats, bisbes, de la seva generació. Però ell és l'únic que funda una congregació amb exprés caràcter presbiteral. La resta, com la majoria dins l'Església, potenciaven sobre tot la vida religiosa, i no entraven directament en el programa diocesà.

El P. Joaquim encara va conèixer preveres de l'Antic Règim. Se va formar amb frares exclaustrats, que foren professors seus. Els seus estudis corresponen al primer període de la normalització del Seminari de Sant Pere de Mallorca, esdevingut, des de poc abans, un centre d'estudis, a més de residència d'una minoria de seminaristes. Ell pertany a les primeres generacions de preveres formats fora de la Universitat Literària, suprimida poc abans de que ell nasqués.

La seva generació, com hem assenyalat altres vegades, segueix la petja dels anteriors preveres, que rebaixaven cada vegada més la seva implicació en la política, i esdevenien més pastors.

Va ser ordenat després del Concordat de 1851, pel bisbe Miquel Salvà i Munar, filoliberal, que propiciava una convivència allunyada dels carlins i dels reaccionaris.

En aquest punt ens pertoca encendre la nostra curiositat, per demanar-nos com és que el jove Rosselló se va encaminar per les sendes de la missió. Recordem com el tenien pel Lluís dels temps moderns, degut al seu apostolat entre els joves. Solament una curta minoria va seguir aquest cau. Per què?

Un inici de resposta:

Aquest punt s'ha de consensuar en comunitat/delegació.

Podríem proposar-nos dues formes d'estudiar:

La primera: després d'una lectura personal seriosa, ploma i paper en mà, de les seccions de les biografies del P. Joaquim, que ens parlen de la seva manera d'entendre la devoció als SS. Cors, comentar la lectura. Les "Notes" també en parlen d'aquesta forma de contemplar els SS. CC. En aquesta manera d'enfocar-la hi va influir molt el madrileny Gmà. Gregorio Trigueros. N'hi ha d'altres ben legítimes. L'important és que cada congregació o associació sigui prou madura per discernir les expressions que l'ajuden a créixer i no a acaramullar actes devocionals.

La segona: amb dades del que hem fet durant el darrer any, analitzar quina és la nostra manera d'entendre aquesta devoció. A veure si l'hem feta espiritualitat. Què vol dir això?

Fer una sèrie d'avaluacions, a la llum de la teologia, no del sentit comú, de la tolerància, de la bonhomia. Per exemple:

- Avaluar les celebracions de les festes dels SS. Cors.
- Avaluar el mes de juny.
- Avaluar els primers divendres.
- Avaluar la tònica de les nostres homilies.
- Avaluar com resollem els matrimonis desfets, els casos de les dones que han avortat, etc.

- Avaluar la nostra pastoral, sobre tot la de l'acompanyament.

L'espiritualitat dels SS. Cors admet moltes expressions, moltes simbologies. L'important és veure com seguim la que, per a nosaltres, és carismàtica, perquè ens apropa a la que va descobrir el P. Joaquim. No siguem sincrètics. Les espiritualitats definides donen la capacitat de dialogar amb les altres i, fins i tot, la claredat permet incorporar elements integrables d'aquestes altres. Les confoses, són indigestes.

Quin fonament té parlar de la interpretació missionera del presbiterat, feta pel P. Fundador?

En primer lloc cal ser conscients que el presbiterat, de fet, se vivia i hom el viu de maneres molt diverses (evitar caure en les anècdotes i no trobar el bessó de la qüestió; hem de romandre en una austera descripció de casa situació):

- els monjos,
- els religiosos,
- els rectors i vicaris,
- els canonges,
- els capellans militars,
- els professors en exclusiva, sense altres càrrecs pastorals.
- moltes altres formes.

Aleshores, situem el P. Joaquim Rosselló i Ferrà.

Primer intent de resposta

Joaquim Rosselló no solament va recollir un impuls devot i fervorós, per tal de viure el presbiterat. Ell va entrar incondicionalment dins la tradició apostòlica, que és essencialment comunitària. També aquesta pertany a la tradició augustiniana, tan fecunda en la renovació del clergat secular durant l'Edat Mitjana.

Mn. Joaquim va viure el presbiterat uns anys, vinculat a diverses associacions i, abans del cinquè any, se va deslligar de les associacions, com a integrant, no com a animador, i se va enganxar dins la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri.

Tota comunitat cristiana reflecteix la de Jesús i, a més, dóna realisme a la vida, i crea possibilitats d'eficàcia global, sobre tot si hom entra per l'ascètica del treball en equip. De fet, la comunitat ens porta una dosi de realisme, que no rebrem mai de les colles d'amics que ens envoltin sobre tot si són addictes incondicionals.

Així, des del grup de treball, Mn. Joaquim, amb filipencs, qualque jesuïta, diversos preveres, va copsar la importància d'institucionalitzar-lo. Foren els primers somnis sobre la Congregació.

Monsenyor Francisco Ignacio Cabrera Aguilar (1813 - +1886), aristòcrata andalús d'idees absolutistes.² Home pietós i de gran esperit missioner. Mn. Gabriel Marià Ribas de Pina, per no citar el que fou anys jesuïta i provincial, P. Gaietà Ignasi

---

² Manfredo FALASCA, «Rapporti di Francesco Cabrera con G. Frassinetti e M. Sureda», *Regnum Dei*, 40 (1984)432-446; Pere XAMENA-Francesc RIERA, *Historia de l'Església a Mallorca* (Els Treballs i els Dies 29 - Editorial Moll) Mallorca 1986, pp. 311-312; Josep CAPÓ JUAN, *El rector Caldentey. Biografia de Mn. Rafel Caldentey i Perelló, nascut a Manacor el 1818, rector de Santa Maria del Camí en 1853 on morí en 1887*, Mallorca 1990, pp. 35-39; Antoni OLIVER, «Els Ligorins», *Comunicació*, 68 (1990) 12-13.

Seguí, foren predicadors de fama i molt sol·licitats. Però, solament Ribas de Pina deixà una petja, en la congregació de les Franciscanes Filles de la Misericòrdia.

El P. Rosselló ha possibilitat un presbiterat missioner, des de la comunitat.

Conclusió

Entenem millor què vol dir interpretació missionera del presbiterat?

Acabar amb l'intent de fer-ne una descripció en cinc línies, seguida d'una proposta d'anàlisi de la nostra interpretació, per a la reunió comunitària de planificació pastoral.

3.- Interpretació missionera del presbiterat, mitjançant unes preferències ministerials

Tindria poca utilitat entrar en aquesta temàtica si començassin a introduir disquisicions teòriques sobre els ministeris més eficaços. Tot depèn de proposar on volem arribar. Per exemple, el més eficaç pot ser treballar perquè hi hagi salut, de manera que hom molts anys pugui escoltar la paraula de Déu. Això seria entrar en la teoria, i defugir la història que reuneix a les persones perquè les vincula un mateix carisma. Són obsoletes les cavil·lacions entre els favorables a fer una congregació d'escolapis, segons els quals l'ensenyament és el ministeri més eficaç és el de l'ensenyament, perquè, a certs països, els infants són al col·legi des dels 3 anys, fins els 18. Si entre en joc un jesuïta, ens farà publicitat del seu orde, perquè a les seves universitats els alumnes hi duren fins als 25 anys.

Però els hipotètics parroquialistes ens diran que la parròquia acull la persona en el baptisme i l'acomia amb la unció dels malalts i les exèquies.

Aquests debats ens han fet perdre una enormitat de temps. A més que no ens han resultat quin tipus d'home pretenen els col·legis i les universitats catòlics. Com tampoc les parròquies no sempre tenen aclarit quin tipus de cristià promouen.

Ara bé, procedir per via de desprestigi, tampoc no ens menaria massa lluny. Aquests ministeris poden ser excel·lents. Però de potencials no se'n pot fer un projecte ni els podem empènyer amb un pressupost.

Aleshores, anem a demanar-nos per què els que hi som, i no altres, som dins aquesta Congregació de Missioners dels SS. CC. En el fons hi ha una història d'una espiritualitat, que anomenam carisma. És quelcom concret, i no una tesi sobre l'eficàcia pastoral. Si oblidam aquests fets històrics, podem caure en l'escolàstica més decadent.

D'aquí que tot d'una hem d'observar que hi ha moltes motivacions vocacionals, però a l'hora d'avançar, i aportar qualche servei, allò que ens ha de marcar ha de ser el carisma originari que va originar aquesta Congregació, sense carregar-lo de massa accessoris. El pragmatisme demana plantejaments seriosos i verificables. És el que el que esperam quan anam a un bar i demanam un cafè, no acceptam una camamil·la, per molts que ens la recomanin, al·legant que ens asserenarà més. Tampoc, quan anam a una concessionària per canviar la camioneta, no admetem que ens ponderin les prestacions d'un tractor. Som nosaltres els que demanam, i els que pagarem. Quan parlam del carisma tractam d'anhels vitals, precisos, irrepitibles.

D'aquí que, quan reflexionam sobre el carisma no ens plantejam si és més eficaç o no un determinat ministeri. Volem un estil, ens preocupa un projecte, dins la història de la Salvació, que és el nostre. No el més o menys eficaç és l'històricament volgut per Déu.

Si començassin per debatre sobre l'èxit pastoral, Déu ens jutjaria per no haver elegit tots el mateix ministeri, el més efectiu. El que mai no sabríem respondre seria quin és? Quan l'hem d'exercir? On? Per a qui? Amb quins recursos?

A més, l'allunyament del carisma original podria ser causa d'un frau que comunitàriament podríem cometre contra els que s'han incorporat a la Congregació, precisament perquè porta el mom missioner i dels SS. Cors. Aquest frau cada cop pot ser més cridaner, en la mesura que les vocacions són adultes i subsegüents a un discerniment personal i, sovint, comparatiu, tant amb el clergat secular, com amb altres instituts religiosos.

El sentit comunitari que té l'obediència, ben explicitat en les *Regles* cada dia se manifesta més en les observacions que fan els joves –generalment ja freguen els 30 anys, i tenen estudis universitaris– sobre el tarannà de la Congregació. No sol hem d'evitar el frau, sinó també la incomoditat en la convivència.

El carisma dels MSSCC.

Podem retornar sobre la teoria. Solament ara ens hem de proposar treballar en un triple sentit: dos d'aquests sentits són una qüestió de fet, d'història. El tercer pertany a la coherència amb els orígens vocacionals, que descobrim per la història i, en conseqüència ens immergeix en la inculturació. És a dir, hem de saber quines són les arrels, i com avui feim que aquestes arrels no s'assequin, ans portin saba a l'arbre centenari de la Congregació.

Comencem per reflexionar en el sentit històric genètic. És a dir, com Déu va moure el P. Fundador, perquè arribàs a fundar una congregació missionera. En aquesta primera direcció caminarem estudiant la seva trajectòria. Des d'aquest angle, probablement, no trobarem gaire diferències en els seus biògrafs, siguin primerencs o recents. Per tant, l'important seria que donàssim un repàs a una biografia, i prenguéssim les notes convenientes. Fins i tot recollint el que va dir al P. Miralles, de no posar en primer terme uns exercicis a una missió popular, consell que corroborava amb la premonició de què els seus ossos se somourien dins la tomba. Davant aquesta història, que algú introdueixi disquisicions sobre l'eficàcia és una superficialitat. El que cal és saber què és avui l'equivalent a una missió popular, per a la conversió dels pobles al Regne de Déu.

La segona direcció ens conduiria a topar-nos amb la reflexió que la Congregació va emprendre en els capítols generals especials, posteriors al concili Vaticà II. En certa manera, aquest esforç intel·lectual va comprometre diverses generacions de congregants, i ha quedat plasmada en els documents dels Capítols 1969/70³, el de 1975, que va encetar la redacció de les *Regles*, i les *Regles*, amb el llibre que les acompanya des de la seva redacció, *Nuestra Regla de vida*⁴.

De fet, Capítols Generals i les Juntes han reafirmat que aquelles interpretacions foren satisfactòries, i encara són vàlides. Aleshores, la Congregació disposa d'uns instruments que ens podem ajudar a convergir en un mateix pensament, que se farà operatiu segons els temps i els llocs, que són el bressol de les cultures.

D'aquesta manera ja hem apuntat el tercer sentit en el qual s'ha de moure la nostra formació permanent: és el de la inculturació. Aquí ens incita el repte a la creativitat. Podem repetir els ministeris de sempre, podem copiar, podem crear. El carisma sempre és fruit que assaboreixen els creatius.

Trets biogràfics del P. Fundador

Observarem com els inicis missioners del P. Fundador se varen manifestar com a fruit de la comunicació de l'amor ardent dels SS. Cors, i se traduïren en l'associacionisme juvenil, en general, i de joves preveres, seguidament.

Seguí la superació de les estretors del benefici, amb la predicació itinerant, el confessionari, i la direcció espiritual. Va promoure associacions laïcals, i en va acompanyar els seus membres.

---

³ DOCE = *Documentos del Capítulo Especial 1969-1970*, (Misioneros de los Sagrados Corazones), Palma de Mallorca 1971.

⁴ NRV = *Nuestra Regla de Vida. Comentario y estudios*, Curia General MM. SS. CC., Madrid 1982.

La reinterpretació postconciliar

Quan la Congregació va haver de reflexionar sobre el retorn a les fonts carismàtiques del P. Fundador, se va guiar pels capítols de les *Regles* que va presentar el P. Fundador els anys 1890 i 1895; es varen tenir presents les *Notes*, amb la *Darrera Exhortació*, així com les cartes més significatives, com a complement del que sabem per les biografies. La convergència és total. Aleshores, tant el document sobre els “Punts Bàsics”, com el que parla de la “Nostra vida apostòlica”, i d’altres, en concret els referents a la formació, etc., varen accentuar l’estil missioner de la Congregació, i el caràcter central que té la predicació de la Paraula de Déu.

La reflexió tenia ben present el que va escriure el concili de Trento, tot accentuant que la predicació és la tasca primordial del bisbe⁵ i, derivadament, el prevere. És el que emergeix de la lectura del Nou Testament.

Una metodologia, que inclou el treball en equipo

La predicació missionera era especialitzada per definició. Per això, els missioners formaven equips, en els quals cadascú se responsabilitzava no solament d'un tipus de sermons, fossin doctrinals o morals, sinó que a més hi havia una subespecialització, tot atenent els oients. És a dir, hom tenia present la missió dels nins, la predicació als barons i la dirigida a les dones. També hom atenia als joves i a les al·lotes, per separat.

Un mode semblant de treballar permetia el desenvolupament de les pròpies qualitats, el que redundava en un millor servei pastoral.

Aquest tipus d'especialització el tenia present el P. Fundador, segons llegim en una de les Juntes anuals, en la de 1908:

4º. Refiriéndose luego el mismo P. Visitador a las aptitudes de los Padres Congregantes y trabajos a que era su gusto que estuviesen dedicados con preferencia, dijo "que a dar ejercicios espirituales podrían diputarse los Padres Gabriel Miralles, Jaime Rosselló y Juan Albertí; los Padres Gabriel Miralles, Juan Perelló y Antonio Tomás a dar misiones y el P. Miguel Rosselló a escribir.

Aquest mode d'enfocar els ministeris, atenent en el possible les aptituds dels congregants pot ser un dels objectius de les Delegacions. Combinar l'aptitud personal, amb els objectius missioners de la Congregació, plasmant la realització de la missió a partir dels equips, és un més dels objectius que poden donar qualitat i eficàcia a la missió.

Vers la reinterpretació inculturada

Com ha esdevingut en les formes segons les quals hom ha celebrat la reconciliació i el perdó, també la predicació de la Paraula ha passat per formes diverses. I aquí rau un dels reptes majors per ser fidels al carisma congregacional.

Venturosament ja no és extraordinari que els rectors i vicaris prediquin. D'altra banda, la predicació itinerant ha esdevingut una exclusiva de certes sectes i qualque església minoritària.

Per tant, els models de prevere que hi ha hagut històricament ens convidaria a plantejar-nos una recerca de la pastoral de la Paraula, possible en cada lloc.

---

⁵ Sessió XXIV, al *Decretum de Reformatione*, cànon 4, *Conciliorum Oecumenicorum Decreta*, ed. G. ALBERIGO i cols., Bologna ³1973, p. 763, que diu així: *Praedicationis munus, quod episcoporum praecipuum est.*

Hi ha predicacions que encara són possibles, com els recessos, els exercicis, etc. Però no sembla que les darreres generacions s'hi apliquin gaire. Pot ser no sabem obrir-les el pas.

En conclusió, som a un estadi històric de recerca, dins la configuració per a avui del prevere.

Tasca

Què en pensam dels documents congregacionals postconciliars?

- Quant a la seva fidelitat històrica,
- Quant als plantejaments per a la vida d'avui.
- Quant a les possibilitats d'inculturar ministerialment la Congregació.
- Procedir a una anàlisi documentada, amb referències precises, i fruit de l'estudi en equip.

Fer un projecte sobre la centralitat del ministeri de la Paraula, itinerant o d'altre forma, com a aportació carismàtica de la Congregació.

Procedir a una anàlisi sobre les diverses ofertes de la Paraula que feim com a Congregació.

Com responem a les invitacions dels bisbes per entrar dins una pastoral més missionera, per la paraula?

Renovam els nostres recursos per a la predicació, com se renoven, per exemple, els metges?

Consideram que la Congregació respecta el Poble de Déu, amb una acurada preparació de les homilies, lectures bíbliques?

Hem arribat a oferir una predicació amarada pel carisma, i que, tot evitant uniformismes, ens mostri com a comunitat missionera?

Com podem avançar en l'evolució de la predicació, segons les exigències del temps i segons els recursos dels mitjans audiovisuals?

Com ens feim presents en els mitjans informàtics?

Com mostram que som en procés de renovació de les formes ministerials del prevere?

Quina informació tenim sobre el que es mou entre els preveres?

Pel que pertoca a les diverses especialitzacions dels congregants, ¿sabem enfocar-les vers el bé comú?

¿Som capaces d'assumir l'ascètica del treball preparat, desenvolupat i revisat en equip?

Reptes d'aquest estil.

4.- Una nova eclesiologia. El laïcat adult

Liberalisme i associacionisme

L'associacionisme va ser una de les expressions més clares de l'època del liberalisme. La persona se reconeixia lliure, i això li permetia prendre decisions que arribaven a donar resposta a moltes aspiracions i necessitats de la societat.

Sabem que el liberalisme retalla al màxim les competències de l'Estat. I, així, l'empobriment de la majoria de la humanitat és inevitable, la qual cosa arrossega una infinitat de manifestacions d'indigència.

Ara no és el moment per entrar en la resposta a aquesta situació donada pel socialisme. No és el tema.

Dins el nostre procés de reflexió hem d'observar com molts de cristians varen oferir moltes respostes a la nova situació, dins el segle conegut com la centúria de les revolucions.

Aquestes respostes, vingueren des de l'associacionisme catòlic. La catequesi, l'escolarització, la higiene i, fins i tot, la salut, de la majoria dels pagesos i dels habitants de les barriades populars dels països llatins, inclosa la part de l'oest i del sud d'Alemanya, varen ser popularitzades per les congregacions religioses, com també succeeix avui en molts països africans i sud-americans. Els estats liberals se'n temeren del problema, però ni eren capaces de pressupostar aquests serveis, i menys encara tenien personal adequat i suficient. L'associacionisme aprofita les oportunitats que ofereix una societat urbana. Pertany al món de les persones creatives. Vegem com ho veié el P. Joaquim Rosselló i Ferrà, a la justificació de la fundació de la Congregació:

Como en todos los siglos, mayormente en el que atravesamos, casi todos los hombres se desviven y estimulan mutuamente a contraer y estrechar relaciones con toda clase de personas que, a todo conducen menos al trato y comunicación con Dios. La divina Providencia que, siempre vela sobre la humanidad, y no deja piedra por mover para encaminarla al cumplimiento de su fin: por unos caminos y medios que en manera alguna sabe uno explicar, ha dispuesto en estos azarosos tiempos promover una Congregación de Sacerdotes, cuyo objeto fuese, primeramente formar su espíritu en la soledad en donde según Oseas Dios se comunica al alma⁶; para después procurar en cuanto les fuese posible, mediante la devoción a los Sagrados Corazones de Jesús y de María, la conversión de los pecadores; haciéndoles entrar de nuevo en el trato y comunicación con su divina Majestad, de la que se habían emancipado. Para esto; conviniendo en ello el Prelado diocesano, resolvieron los Sacerdotes de dicha Congregación tener dos casas para su habitación y uso: una situada en algún monte, o soledad absoluta, para la formación de los novicios, y para dar tandas de ejercicios espirituales a Señores Sacerdotes, (en habitaciones separadas) y la otra cerca de poblado, para poder con mayor facilidad trabajar en bien de las almas Lo cual habiéndolo providencialmente obtenido, y reunidos ya algunos Sacerdotes en el Ermitorio del monte de Randa, para formar dicha Congregación, se pasó adelante a obtener con la debida formalidad del Señor Obispo, y mediante solicitud, el permiso para su instalación canónica obligándose ellos a observar las reglas que éste se dignare señalar o aprobar.

Observam la incomoditat del P. Joaquim dins la societat liberal. Però tampoc ara és el moment de detenir-nos-hi. L'important és copsar com, amb la fundació, pretenia

---

⁶ Cf Os 2,16.

servir el Regne de Déu a partir de l'associacionisme, que conduïa a fundar una congregació presbiteral.

Les associacions laïcals

Solament esmentarem els noms d'algunes associacions, amb les quals se va vincular el P. Joaquim Rosselló i Ferrà.

Era del grup informal del Germà Gregorio Trigueros.

Va pertànyer i va ser responsable de l'associació mixta, de seglars i clergues, "Escola de Crist", de la qual, òbviament, va sortir quan va entrar a la Congregació de l'Oratori de sant Felip Neri, per no mesclar espiritualitats.

Al poc temps de ser ordenat prevere, amb un barber, va fundar a Mallorca (1859) la "Cort Angèlica de Sant Lluís", creada a Gràcia (Barcelonès), quan no hi havia els jesuïtes, que establien les congregacions marianes. Era una associació laïcal, de caràcter pietós i formatiu. No tenia caire laboral.

L'any 1865, entrat a la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri, va restaurar l'Oratori Parve per als seglars. Tenia una característiques semblants a la Cort angèlica. Durant decennis va ser el fogar espiritual dels joves seminaristes i alumnes de l'Institut Balear, centre de formació acadèmica dels adolescents i joves mallorquins. Els enginyers, historiadors, economistes, empresaris, literats, periodistes hi passaren per l'Oratori Parve i pel seminari i per l'Institut.

Durant els anys de la seva predicació missionera va assistir de les "Mares cristianes", a les "Filles de Maria" i a les associacions minoritàries masculines, com la de "Jesús, Maria, Josep", molt arrelada, i poc estudiada.

Les missions populars solien ser l'ocasió d'implantar aquestes associacions o de revifar-les.

La predicació a les novelles congregacions femenines, nascudes a Mallorca, en nombre semblant a Vitoria i Girona, queda datada en les biografies. Era un associacionisme ben recent i legalment precari. Però fructífer.

Admetre i animar les associacions laïcals suposa un rerefons teològic capaç de reconèixer la dignitat del baptisme. Recordem que a un que havia optat per la vida matrimonial li va dir "necessitam bons pares de família". És una observació no gens original, amb la qual, per altra banda, ens confirma que una visió oberta a reconèixer la dignitat del cristià, sense exigir la clericalització de la seva condició.

No avancem les plasmacions teològiques del concili Vaticà II, però ens hem d'atansar a l'impuls amb què l'Esperit guiava l'Església.

Avui hem pogut ja fruit de molts avanços en la teologia de l'església, que consideram que origina expressions ben clares: l'Església és el nosaltres dels cristians. És una comunitat de creients en Jesucrist, etc.

Ara som a l'hora de replantejar les opcions de la Congregació sobre el laïcat.

Tasca:

Prendre el pols a la nostra eclesiologia, des de l'angle del Poble de Déu, és a dir, des del baptisme, com a sacrament originari.

Avaluar la PW de la Congregació, des de l'horitzó de la teologia del laïcat.

Id., des de la proposició de la missió integradora, inclusiva, i projectada amb els LMSSCC. Saber precisar les actituds i les accions avaluables. No generalitzem, ni desinformem.

Avaluar l'ús que se fa en cada comunitat dels materials que ha ofert la Congregació.

Cadascú presentarà una descripció del que ell mou des de la perspectiva de l'associacionisme.

Veure com se vincula amb el Projecte de la Congregació.

Quina inversió econòmica feim en la formació del laïcat: col·legis, parròquies, esglésies. Entra en els pressuposts? Per què?

Avaluar en quina mesura som l'heura per al bisbat, en el sentit que animam, aportam persones formades a la missió dins l'església local.

5.- El ministeri presbiteral, en constant evolució. El servei depèn del qui envia i dels que han de ser servits

Des de les formes que va prendre el ministeri apostòlic, que coneixem ben poc, fins a les del s. XXI han estat molts els modes d'exercir el ministeri presbiteral. Aquesta pluriformitat pertany al mateix Nou Testament.

En conseqüència, ens correspon precisar quina és la línia de desenvolupament de la vida presbiteral que pertany al carisma rebut pel P. Joaquim Rosselló i Ferrà. Aquesta és una necessitat que sentim, en virtut de les nostres opcions dins l'Església, la professió religiosa i missionera en una congregació.

En altres moments ens hem detingut a detectar alguns del aspectes de la interpretació missionera de la vocació presbiteral⁷. Ara volem precisar-ne un altre, molt apreciat i practicat pel P. Fundador i per la segona generació de congregants. Ens referim al ministeri de l'acompanyament, sovint conegut com a Direcció espiritual⁸.

Caldria repassar particularment i en el grup d'estudi el cap. VI, de *Columna y Antorcha*⁹. Seria bo repassar els testimonis de Mn. M. Costa i Llobera, del bisbe Josep Miralles, de Mn. Gabriel Comas, Mn. Antoni Artigues, etc. recordem-ho, Costa té el procés de canonització incoat.

També cal recollir el sentit de la reiterada invitació a aquests preves a practicar els exercicis amb les nostres comunitats.

El ministeri de l'acompanyament, aleshores molt vinculat al de la reconciliació sacramental, com el podem veure expressat en la biografia del P. Fundador, era un antecedent del que ell proposava com a ideal de la Congregació en la "Darrera exhortació"¹⁰. L'acompanyament, en aquest document, arriba a ser una de les funcions eclesials més valorades pel P. Joaquim. En veritat, aquest és un dels ministeris carismàtics indiscutibles.

Arrels bíblico-antropològiques d'aquesta interpretació carismàtica del presbiterat

Ens consta com el P. Joaquim va vincular sempre la tasca de la post-missió popular a la predicació itinerant freqüent. La missió obria el camp. Després, ultra la cura parroquial ordinària, ell i els nostres missioners, hi afegien qualche predicació general més i, sobre tot, la creació de les associacions. Fins i tot la dels SS. Cors era estesa per molts poble. Ho mostra la generalització del cant de la "Coroneta d'or", ja abans de la mort del P. Joaquim.

Aquesta era la manera segons la qual treien conseqüències del valor antropològic del cor. És el centre de la persona, i l'expressió de la profunditat i de la intimitat. Retornar a acompanyar aquelles persones i grups que han quedat marcats per la Paraula predicada, correspon amb la sensibilitat humana i amb el ritme possible, per accedir més constantment al Pare.

---

⁷ Cf. *Columna y Antorcha de la Iglesia de Mallorca. P. Joaquim Rosselló i Ferrà, Columna y Antorcha*, Madrid, 1996, cap. XIV, pp. 344-346.

⁸ Cf. *Columna y Antorcha*, cap. VI, pp. 121-122.

⁹ Especialment les pp. 112-119.

¹⁰ *NC*, pp. 96-100.

Cal recordar com diverses vegades els evangelis ens recorden com Maria guardava aquelles coses en el seu cor. És la repercussió obedient i fidel que hi hagué Maria de la trobada amb Déu.

L'acompanyament ha de tenir present aquesta exigència de la persona. Els esdeveniments poden quedar aïllats, o poden originar una nova manera de viure segons la Paraula. Acompanyar equival a aprofundir, perquè la llavor no sigui engolida pels ocells, o assecada per la xafogor de la sequera.

Acompanyar també equival a percebre que la persona pot refredar-se per l'aïllament espiritual, que provoca la dispersió i el renou. La incapacitat pel silenci, per entrar en el cor pot ser superior a la força de la predicació.

Jesús Mestre, també perquè acompanyava en la personalització de la comprensió de l'anunci

És ben cert que Jesús era un predicador i un mestre. Però no interpretariem adequadament el seu ministeri si ens tancàssim en la consideració de la seva itinerància, o en la seva capacitat d'atracció.

Jesús, coneixedor de psicologia humana, i dels processos per poder assimilar un missatge nou, no llençava simplement la seva paraula. Adesiara aturava el ritme del seu camí, i gastava temps en explicar al cercle dels Dotze el sentit de les paràboles. Els deixebles no eren deixats sols a la seva capacitat de comprensió.

No era suficient proclamar el Regne de Déu, ni repetir l'anunci. El mestre Jesús ho era, ben clarament, perquè acompanyava, repassava el missatge amb el petit cercle.

No solament ell prenia la iniciativa d'explicar més personalitzadament les paràboles. Lc 8,9, mostra com els deixebles no es feien por per preguntar. El prevere president és també el prevere que comprèn, que s'abaixa al peu dels creients més senzills, per tal que pugui accedir amb dignitat i amb la comprensió que els és possible, al misteri del Regne de Déu.

També aquests recursos pedagògics, que tenen present el ritme antropològic, formen part de la magnitud que coneixem com a Jesús Mestre. No solament inclou un missatge oral, uns continguts. És molt més rica la realitat bíblica de Jesús com a Mestre.

Si del Jesús històric seguim cap el Jesucrist, el Ressuscitat, el trobam fent el camí d'Emmaús, amb uns deixebles. Aquesta itinerància manifesta com l'acompanyament ajuda a encendre en cor dels seus seguidors. Repassar les Escripures sota el guiatge del Ressuscitat acosta el deixeble a la trobada de la fe.

Pau, amb les cartes, actualitzava la seva presència, vora aquells que ell havia engendrat en la fe amb la seva predicació.

Jesús Mestre, perquè és amic

El prevere, com d'altra banda tot cristià, ha de reproduir les actituds de Jesús, en tota la seva comprensió. Les manifestacions de la seva persona són diverses i sempre profundes. Jesús no solament coneixia la persona en el sentit que diu Joan, sinó que també prenia en compte la seva capacitat d'aguantar i de resistir. El cansament no és pecat, sinó una manifestació de la limitació creacional. Tot el creat se desgasta, no per dolenteria o per baixa qualitat, sinó pel fet de no ser Déu.

Jesús ho prengué en compte, com ho podem copsar a Mt 11,28-30:

28 «Veniu a mi tots els qui esteu cansats Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar. 29 Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus, que sóc benèvol i humil de cor, i trobareu el repòs, 30 perquè el meu jou és suau, i la meua càrrega, lleugera.»

El prevere creient en Jesucrist és el que completa el seu ministeri, amb aquest acostament, que Jesús explicitava en la seva actuació, i també el va desenvolupar en el seguit de paràboles sobre el Bon Pastor, cap d'elles idèntica, i totes complementàries.

Jesús Mestre, perquè comparteix la seva intimitat

El prevere, elegit per Jesucrist és aquell que és capaç d'acostar-se al mestre interior: Jo 6, 45 «En els Profetes hi ha escrit: *Tots seran instruïts per Déu*. Tots els qui escolten el Pare i acullen el seu ensenyament vénen a mi.»

Ara bé, el ministeri consisteix, des d'aquesta experiència, en acostar tot batejat a aquest mestre interior, exercint un ministeri en profunditat i segons els batecs de la cordialitat.

És evident que no basta encarnar la forma del animador, president, i molt menys la del prevere gestor o gerent, del prevere senyor, del prevere cabdill, del prevere administrador, del prevere permissiu. Hi ha una altra dimensió, que solament pot besllumar aquell que ha estat tocat per l'Esperit, que condueix a la veritat plena, segons Jo 16,13 « Quan vingui l'Esperit de la veritat, us conduirà cap a la veritat sencera.»

El model del prevere acompanyant és el que ha entrat en la profunditat del misteri de Crist, conduït per l'Esperit, que no és mai violent ni compulsiu, sinó que passa per la feblesa del buf del vent.

El prevere acompanya quan comparteix la seva set de l'Esperit amb el Poble

La presidència presbiteral, essencialment neotestamentària, té un abast que hem de deduir de la revelació. D'aquí que hàgim d'entrar dins un altre ambient del mestratge de Jesús, quan s'ofereix com a font de l'aigua viva de l'Esperit, que brolla del seu costat obert: Jo 7, 37-40:

«El darrer dia de la festa, que era el més solemne, Jesús es posà dret i exclamà: «Si algú té set, que vingui a mi; el qui creu en mi, que begui.

38 Perquè diu l'Escriptura: Del seu interior brollaran rius d'aigua viva.»

39 Deia això referint-se a l'Esperit que havien de rebre els qui creuien en ell. Llavors encara no havien rebut l'Esperit, perquè Jesús encara no havia estat glorificat.

40 Alguns del poble que van escoltar aquestes paraules començaren a dir: «Aquest és realment el Profeta.»

Tot creient, i tot creient prevere, comparteix amb el poble l'Esperit rebut del Traspasat, Jo 20,20-23:

« 20 Dit això, els va mostrar les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor.

21 Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.»

22 Llavors va alenar damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant.

23 A qui perdonareu els pecats, li quedaran perdonats; a qui no els perdoneu, li quedaran sense perdó.»

D'aquí que el ministeri transcendeix les exigències d'un ofici o d'una funció, perquè té l'origen en el mateix misteri del Crist, que és el misteri de la Trinitat. La contemplació, l'admiració i l'adoració també s'han de manifestar davant la vocació cristiana i a l'exercir en plenitud el ministeri presbiteral.

L'acompanyament s'exerceix per arribar a aquesta reconciliació universal, i per romandre-hi per sempre. Així acompanyant i acompanyats participen per igual d'una mateixa reconciliació i d'un mateix projecte de reconciliació, que porta vers l'amistat plena. Aquest és el destí del Poble de Déu, l'Església.

El mestratge no és per saber més, sinó sobre tot per caminar plegats per tal d'esdevenir tots fills del mateix Pare, en el Fill, reconciliats en un mateix Esperit.

El Crist la font del nostre oasis

El P. Fundador va experimentar que, al cap d'uns anys de la fundació, els fruits apostòlics començaven a aparèixer.

Próvido siempre el Señor en procurar el bien de las almas, ha dispuesto en sus altos consejos que, con el establecimiento de ese Instituto de los Sgdos. Corazones, en varios pueblos fuesen hallados en medio de tanta aridez en la piedad y escaso fervor de espíritu, como se observa en el mundo, ciertos Oasis, cuya frondosidad y verdor alegrase y satisficiese al propio tiempo a las almas hambrientas de virtud y de dirección espiritual, y cuyas cristalinas aguas del buen ejemplo y sana doctrina apagase su ardorosa sed de perfección. ¡Oh, sí, mis amados hijos; así lo pienso, y casi estoy por decir, lo aseguro!

La congregació ja havia assolit la presència en Quatre cases. No solament s'havia consolidat jurídicament, sinó que a més, les comunitats havien esdevingut uns indrets que atreïen els creients que eren dins la senda de la recerca de Déu.

Les comunitats no eren qualsevol referent. Els congregants, amb els anys, havien esdevingut especialistes de l'experiència de fe, de contemplació i de missió. Hom havia arribat a saber què podia trobar-hi en les cases dels MSSCC. Ultra de conèixer el nom de la casa religiosa, hi havia la possibilitat de compartir la recerca de Déu i de trobar-hi persones que s'hi especialitzaven i que eren disposades a acompanyar.

Solament quan els jesuïtes no eren expulsats, els Paüls i qualque oratorià d Sant Felip era en condicions d'acompanyar. No oblidem les dades històriques, que ens fan veure com el clergat secular ha evolucionat en consciència pastoral, com no ho hem fet els instituts religiosos. La Congregació, novella, ja s'havia sumat formalment i amb èxit a aquesta missió, que cerca la profunditat, la qualitat i la consolidació de la vida cristiana en plenitud.

Fer de les nostres cases un oasi és un dels reptes més incitants que tenim. Recobram, aquí, les experiències de Jesús, que conduïa els seus deixebles a un lloc retirat. Ell esdevenia el centre d'aquestencontre privilegiat. Allò mostrava que el seu cor és comprensiu, acollidor i que batega vora cada persona.

Des de que hi ha Església, els secrets del Regne són per a tots. Per això, la Congregació del s. XXI ha de prendre consciència de que, així com el prevere i llavors oratorià Joaquim va treure al carrer la devoció al Cor de Jesús, i ja no va ser una experiència reservada als convents. I així com va fer que la predicació de les missions i

d'exercicis no fossin un ministeri exclusiu dels jesuïtes i dels paüls, va fer el mateix en el ministeri de la direcció espiritual.

De fet, tretes excepcions, la Congregació ha tornat posar les coses al lloc on estaven abans de la fundació. Hem progressat en la comprensió i en qualitat, pel que se refereix a l'espiritualitat dels SS. Cors. Molt s'ha avançat; però, ministerialment, la predicació itinerant, la d'exercicis i similars, així com l'acompanyament en el camí de l'aprofundiment espiritual els hem deixat per als especialistes de sempre, i per als capellans que han seguit el ritme de creixement, en el qual ens hi havia introduït el P. Fundador. L'èxit ha estat fora de la Congregació.

Els reptes són molts: recobrar la residència plausible, no merament nominal a la cel·la, seguir per guardar la Paraula en el cor, continuant per retirar-nos adesiara del renou i de la dispersió, i posant-nos en disposició d'acollir i escoltar, per esdevenir companys. És evident que, ultra l'estudi de la Paraula, avui són imprescindibles altres recursos, provinents de les ciències humanes.

Tasca

Comparem la pràctica del prevere acompanyant del P. Joaquim Rosselló i Ferrà i la que és general en la pròpia església local.

I amb la que té la comunitat,

I amb la que mostra la Delegació,

I amb la que proposa la Congregació.

Sintetitzem la projecció eclesial del prevere acompanyat que observam en la "Darrera Exhortació".

Descriguem-ne els espais més significatius.

Convertim aquesta descripció en projecte de la Congregació, de la Delegació, de la Comunitat, de la pròpia persona.

Davallem a la vida de la Congregació els diversos trets de l'acompanyament, des de l'antropologia, a la pedagogia, fins arribar al guiatge de l'Esperit.

Què ha de fer la Congregació per recobrar aquest ministeri carismàtic de l'acompanyament?

Coincideixen les característiques de les nostres cases amb els llocs d'oasis?

A què se deu que passam per una vertadera sequera, quan hem de proposar congregants com a acompanyants espirituals dels nostres joves en formació?

Com ens implica aquesta tasca de recobriment dels ministeris carismàtics?
Com els tenim presents per a les noves fundacions?

7.- Trets de la ascètica del prevere, dispersos en la biografia i escrits del P. Fundador¹¹

El ministre ordenat és per a servir a tota persona, sense preferències ni exclusions

El prevere, sobretot, predica la Paraula i presideix la Eucaristia. Aquesta paraula anuncia una salvació igual per a tots. L'Eucaristia és la celebració de la reconciliació universal. No hi ha una sang més reconciliadora i una altra menys.

Sembla que aquesta fe xopava al P. Joaquim. Només podem recollir uns testimoniatges referent a això, que es refereixen a la política.

Hi ha una coincidència cronològica entre les frases que va introduir en *les Regles*, de 1895, i la intervenció del carlista manifest, el bisbe Jacinto M^a. Cervera, en la comunitat de jesuïtes de Monti-sion de Palma, per tal d'apaivagar els escandalosos partidisme de la comunitat. En 1890, en *les Regles*, s'esmentava la unitat de criteri en moral, i en la pastoral de la penitència, però no havia al·lusions a la política. Diu així el P. Fundador, en 1895:

CAPÍTOL XIV: De les conferències i casos de moral

Art. 3°. Més encara han evitar les disputes en matèries de política, defensant, per exemple, aquests un partit, aquells altre: sinó desitgin el bé espiritual de tots els seus proïsmes.

Aquest article va passar a les *Constitucions* de 1949, en un moment que la sola casa que estava en un país plenament democràtic era la de Roma.

En *les Regles* de 1992 no es va al·ludir a aquest punt, si bé l'espiritualitat dels Sgts. Cors que s'hi expressa implica de sobres que la divisió per motius polítics és contrària al cristianisme. Altra cosa és la pluralitat d'opinions, atès que és l'única manera que tenim per a viure en pau i concòrdia i, d'alguna manera, aconseguir la justícia prèvia a aquesta pau i concòrdia.

Una segona al·lusió a aquesta concòrdia es troba en els passatges que al·ludeixen al liberalisme. Quan podia haver-se esplaiat amb els seus sentiments, en el sermó sobre Sant Ignasi de Loiola (31-07-1889), a Monti-sion de Palma:

ai! Tanca't boca meva, tanca't i no traspassis els límits de la sobrietat i prudència que exigeix el sant i eminent lloc que ocupes.

Probablement els assistents a la celebració van lamentar aquest respecte per la Paraula i pel caràcter litúrgic de la celebració. Precisament són aquesta actitud constant de prudència a favor del poble i de reverència a la Paraula les que ens permeten sentir-nos cridats a pensar, viure, predicar i actuar de manera diversa a la qual imposen les dictadures i els corrents dominants en la societat.

El P. Joaquim no només es detenia davant la discriminació ètnica, racial, cultural, lingüística, sinó que es mostrava respectuós abans d'incórrer en un possible abús verbal. Molts són els conflictes i divisions que hagués evitat el catolicisme, si no s'hagués aliat o si no hagués estat confús i condescendent amb els dictadors de tots els continents, sovint escandalosament catòlics.

---

¹¹ Queda pendent per a una versió més completa un apartat amb el títol: 6. Noves formes d'acompanyament i per el qual es sol-li citarà l'aportació al P. Pierre Auberlin Nnomo. Per això es passa de l'apartat número 5 al número 7.

El missatge del P. Fundador no s'ha tornat antiquat. Mai ho serà. La congregació encara viu en països no democràtics. Les discriminacions ideològiques i ètniques són encara punyents.

Servir-se partidísticament o en favor d'un grup o d'una ètnia de la catequesi, de les homilies, és instrumentalitzar l'Aliança del Pare i la sang reconciliadora de Jesús. L'alternativa pot ser la condemna al silenci, a l'expulsió, al martiri. Condensar, és antievangèlic.

La preparació de la predicació

És evident que una de les característiques que ha de distingir un prevere ha de ser la de cuidar l'anunci de la Paraula. Per a això, cal que tingui la passió per les Escripures, com la tenia Sant Jeroni, el qual escrivia a la verge Eustòquius, i que es repeteixen sovint:

Llegeix amb assiduitat i aprèn el millor que puguis. Que et dormis mentre tinguis el còdex en les teves mans, i que la pàgina sagrada rebí el teu rostre vençut per la son¹².

Res millor que repassar la constitució conciliar *Dei Verbum*, per a tornar a reprendre l'alè i l'entusiasme per les Escripures.

Sabem que el P. Fundador les va llegir completament en diverses ocasions, probablement en llatí. L'última de lectura de la qual hi ha constància va ser en temps dels esdeveniments fundacionals.

Els seus sermons estan farcits de referències bíbliques. Mes encara, seguia l'estil dels predicadors, que s'ha difós fins a fa pocs anys, en el qual la referència bíblica servia de fil conductor de tota la predicació. Com ho ha mostrat un dels preveres joves de la Congregació, els passos segons els quals es desenvolupava el sermó tradicional eren paral·lels als que seguim en *la lectio divina*: enunciat del text, aplicacions pràctiques i oració de petició. Els sermons del P. Fundador, que van escapar de la destrucció, abans de retirar-se a Sant Honorat, es poden llegir en un text bastant depurat, tant en la versió informatitzada, com en la presentació en paper. No són obres mestres; però revelen una profunda espiritualitat i un extremat respecte per als que l'havien d'escoltar.

Fins i tot sabem d'on provenien bastants referències bíbliques, patristiques, i hagiogràfiques. Moltes eren fruit de la lectura esmentada de la Bíblia i de escrits dels Pares i de vides de sants. Unes altres procedien del rès acurat i conscient de la litúrgia de les hores, en uns temps en els quals les matines (actual ofici de lectura), tenia 9 salms i 9 lliçons. Llavors, qualsevol ordenat que resés conscientment i no només per a no caure en pecat, disposava d'un aliment espiritual, mai més aprofitat amb una tal abundància. És evident que, si el prevere pregava extralitúrgicament, la litúrgia arribava a sobrecarregar-li la jornada, per la seva extensió. Ara no seguim en aquest discurs, sinó que volem recordar solament que al P. Fundador li agradava de resar el breviari amb un company. I, com van testimoniar diversos congregants, quan arribava a passatges que l'entusiasraven, els deia "Copïi aquesta frase, que li servirà per a predicar".

La celebració preparada i digna

El prevere, segons hem vist en altre tema, presideix l'eucaristia legítima. El P. Fundador, en *les Regles*, no es prodiga en aquest sentit. En el capítol VII escriu el següent:

Art. 5º . Celebraran els sacerdots cada dia el Sant Sacrifici de la Missa, tret que l'hi destorbés algun legítim impediment.

---

¹² PL 22, 404.

De fet, les excepcions que la tradició rebuda admetia eren raríssimes. Els motius seran molt diversos, per a no celebrar diàriament. El registre de misses que duia el P. Joaquim només permet observar que, en la peregrinació a Terra santa, per motius de trasllats, en els transports del temps, va deixar de celebrar qualque rara vegada. La teologia posterior ajuda a donar més qualitat a la celebració, alliberant-la de les meres exigències de la devoció i del seu vincle amb el valor de sufragi per als difunts.

Coneixem més properament el seu sentir a través d'un passatge de la reiteradament citada *Darrera exhortació*, segons la qual, la mera qualitat celebrativa era ja un apostolat:

En la celebració de St. Sacrifici de la Missa, que ha de ser pausada i devota, amb precedent preparació i deguda acció de gràcies després, per espai d'una cambra, almenys, o mitja hora, quan no hàgiu d'assistir al confessional. En la majestat del culte, observança fidel i exacta de les rúbriques que mana l'Església, infoneu en els fidels l'amor i respecte a les coses santes, i desig eficaç d'assistir en els nostres temples a la celebració dels divins misteris. Oh, quant ha fet augmentar la devoció i créixer la pietat a tot arreu aquesta exactitud i manera d'obrar dels sacerdots en l'exercici del ministeri i funcions eclesiàstiques!

Les dades biogràfiques permetrien afegir altres informacions i més detalls, que horroritzarien els pastoralistes de la missa de mitja hora exacta. Els deixam, perquè el seu parer coincideix amb les d'experts en altres menesters, poc afins a la pastoral, com la de l'anarquista d'Espanya, dels anys 1930, el qual en el bar propugnava el seu entusiasme per la jornada laboral del capellà: “Mitja hora, i amb vi”.

Mes consistència té recordar com, al cap d'un temps d'haver pres l'administració del Santuari de la Mare de Déu de Lluc, certs clergues es meravellaven i murmuraven dels missioners, que, per la seva qualitat en la celebració, eren considerats com admiradors dels francesos. Aquests, ja llavors, investigaven en el camp de la litúrgia. Posteriorment el bisbe Pere Joan Campins va propugnar l'educació en el cant gregorià a Mallorca, encara abans de la seva restauració pel papa Pius X¹³.

És evident que, per simple pedagogia i no ja per respecte a la celebració, aquesta ha de ser pausada. El que convé explicar és el que referent a la preparació i acció de gràcies, en les quals molts vam ser educats. La celebració eucarística havia cobrat molts aspectes dels actes devocionals. Anava quedant en la penombra la seva naturalesa de ser acció de gràcies per antonomàsia.

Tampoc es ressaltava el seu aspecte celebratiu i comunitari. Per això, el prevere havia de preparar-se bé i a més la seva cura havia de consistir en no distreure's.

Per això, certes exigències que proposa el P. Fundador han de ser reinterpretades, encara que no eliminades. Per exemple, la indicació que segueix en l'esmentat art. 5 sobre la celebració de l'eucaristia és ben actual, encara que no necessàriament la celebració ha de ser al matí. Diu: “Començaran a celebrar després de l'oració del matí”.

Amb l'oració els religiosos sempre han començat la jornada. Ho demana el fet de ser religiosos, i de disposar de tots els recursos per a això en la pròpia casa. Altres estils de

---

¹³ Josep AMENGUAL I BATLE, «Vers un acostament a la renovació litúrgica preconiliar a Mallorca, en el s. XX. Una nota bibliogràfica», dins *Els amics al Pare Llompart. Miscel·lània in honorem*, Edició Margalida BERNAT ROCA, (Associació d'Amics del Museu de Mallorca), [Mallorca. D. L. 2009], pàg. 22-53.

celebrar l'eucaristia o de començar el dia haurien de passar pel sedàs de l'experiència en la vida espiritual.

Aquell mode de celebració individual va quedar superat pel concili Vaticà II, quan va proposar la concelebració. En efecte, el caràcter eclesial de la celebració eucarística va cobrar molt sentit, i va guanyar en dignitat i en qualitat. Continua essent un repte consolidar la lletra i l'esperit conciliars, atès que la tendència a la mal anomenada missa "privada" segueix avançant, amb menys alarmes que les que alcen les minoritàries misses tridentines.

La eucaristia, com font i culminació de tota evangelització

Aquesta dimensió ha estat posada de relleu pel concili Vaticà II (*LG 11 i AG 9*), que va aconseguir plasmar propostes de reflexió, d'oració i de celebració, que van sorgint al cap d'anys dels moviments bíblic, litúrgic, pastoral, i de l'eclosió de moltes espiritualitats dinàmiques, precisament perquè havien aconseguit endinsar-se més en el misteri, superant, no eliminant, les devocions.

El P. Fundador va proposar que els seus missioners fossin models. Ara bé, l'Església ha incorporat aquesta centralitat, que esmentem, de la celebració eucarística. Perquè la doctrina es converteixi en espiritualitat, es requereixen molta oració, reflexió i experimentació.

En aquest punt com Congregació, podem aprofundir i experimentar en dues direccions convergents.

L'eucaristia com origen i culminació de la evangelització

L'església primitiva va ser desenvolupant la seva presència amb molta creativitat i diversitat. La capacitat de posar en comunitat va donar lloc a molt creixement i, també, a moltes divisions. Però el resultat va ser insospitat.

El creixement eclesial és en les nostres mans, i evitar les ruptures, en bona part, també. Podem educar-nos en els criteris de discerniment de l'Església primitiva, i probablement ningú no sortirà danyat.

Posem només unes pautes per a centrar la vida eclesial i personal en la Eucaristia.

La col·lecta de les misses té doble origen: mostrar davant els gnòstics que la matèria és obra de Déu i no un principi dolent, i, alhora, i progressivament més, atendre els pobres, no només cristians. Aquesta amplitud admirava i feia somriure els pagans, que es donaven de més llests.

Els serveis socials de l'Església actualment estan desenganxats de la celebració. Fins de vegades a l'ofertori es presenten bíblies, que després es recullen, com si Déu no conegués la seva paraula. Res del que no ha de quedar per als pobres, per al culte, per al servei de la comunitat no es pot oferir. És un oferiment enganyós. En canvi, oferir bíblies per a repartir, és meravellós.

La Procura de Missions, la Fundació Concòrdia, etc., en molts llocs tenen un funcionament impecable.

Els serveis de evangelització: grups bíblics, catequesis, grups d'oració, etc., sovint funcionen molt bé. Però la comunitat que celebra l'eucaristia sap d'ells, i no sempre, al principi i fi de curs.

Els nostres col·legis ofereixen un servei gratuït. Els problemes de gestió són incomptables i la preocupació de fons és ineludible. Cada comunitat nostra, només per ser present al costat dels col·legis, aporta unes 10.000 hores anuals de servei. Pot quedar aquest ministeri al marge del culminació de la evangelització? No podem confesionalitzar a tot el professorat, el personal no docent, tot l'alumnat, totes les seves famílies. Però oferir oportunitats periòdiques, perquè el nostre ministeri no vagi d'una banda i l'eucaristia per una altra és més important que la celebració de molts esdeveniments dispersos. Més important, diria, no que haver de excloure's, sinó al revés, multiplicar-les.

El nostre repte consisteix en que aquests i altres serveis es vinculin amb la celebració eucarística. Cada processó de les ofrenes és una oportunitat. Cartells, audiovisuals, animadors de la litúrgia, etc.

A cas no servim en aquests ministeris, perquè ens nodreix l'aigua viva que raja del costat obert de Jesús?

L'eucaristia com convergència dels ministeris d'una església diaconal

Reunir en comunitat transitòria els servidors que encoratja la Congregació, en celebracions eucarístiques serà fer comunitat eclesial estable.

La cohesió de persones lliurades, però que, encara que tenen un mateix objectiu, ni es coneixen ni es relacionen, és imprescindible perquè deixin de ser mers empleats dispersos. Que l'eucaristia sigui la culminació d'aquesta diaconia.

El concili Vaticà II va restaurar el diaconat permanent. Si seguíssim aquest impuls certs diaques podrien coordinar nombrosos serveis, no només parroquials, sinó també congregacionals.

El repte consisteix que per causes confessables i inconfessables el diaconat ha quedat arraconat. Es prefereix una església de treballadors a la conciliar, que és de ministres i servidors, és a dir, diaques. Instituits i ordenats amb la invocació de l'Esperit Sant. Preferim el pedestrisme del funcionari a ministre ordenat en Crist.

Ara bé, convertint-nos al Nou Testament i al concili les cases religioses podríem oferir una eucaristia més rica, més depenent de la celebració i més convergent en ella, perquè fem que la concelebrin tots els servidors de la comunitat, d'una manera expressa.

Sorgeix altre problema, en la Congregació: cada institució en els ministeris i cada ordenació diaconal es converteixen en una preocupació. Hem de garantir davant l'Església i els bisbes ordenants que els nostres germans han exercit el ministeri. Que de vegades no estan assabentats de l'ordre del missal està clar. Això depèn de la poca claredat teològica que tenim, fora de les cases de formació. Aquestes mostren una vegada la teoria. Però si les altres cases no ofereixen lleres per a la pedagogia fraternal, pedagògicament acompanyant, la familiaritat amb la celebració no s'adquireix. Pagaria la pena revisar certes teologies del sentit comú, i fer-les cristianes, la qual cosa supera el sentit comú.

L'exemplaritat

Una vegada que en la *Darrera exhortació* el P. Fundador ha exposat la missió eclesial de la Congregació, en vistes a reencendre en l'amor la humanitat i, especialment, el clergat, particularitza més, de manera que la Congregació sigui un grup que ajudi a sortir de la decadència espiritual a molts dels preveres de l'època. Convida a aixecar la qualitat de vida amb aquestes expressions:

I, nosaltres... escolteu... I, nosaltres indigníssims, hem estat triats per Déu per a pedres angulars d'aquest providencial edifici. Oh, sí, no ho dubteu! per una especial predilecció, sense que descobrí cap mereixement de la nostra part, ha ordenat que fóssim les primeres pedres, el fonament d'on arrenqués aquesta obra destinada a fer tant bé en l'Església i en tota la societat cristiana.

Aquesta que per això no ha cabut, és gran, les meves venerats Pàg.; però advertiu, que el pes dels nostres deures, per semblant elecció, encara és major; perquè, elecció tal i per a fi tan sublim ens precisa a ser exemplars en les virtuts; heroics, gairebé diria... Exemplars, veient-nos els fidels descollar en la pràctica de les virtuts que prediquem; prestantíssims en divina saviesa, i en l'ensenyament ortodox de l'Església. Ens precisa elecció tal a ser irrepreensibles en els costums, *irreprehensibiles esse oportet*, i que ens vegin adornats tant el poble, com els eclesiàstics els nostres companys, d'aquelles virtuts tan belles com atractives, que exigiria S. Pablo, i exhortava que les procuressin als seus estimats deixebles Titus i Timoteu, que ordenats bisbes, com pedres també fonamentals, acabava d'assentar en les Esglésies per ell fundades.

Oportet, diu a Timoteu, *irreprehensibilem esse... sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalem... et testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt, ut non in opprobium incidat et in laqueum diaboli...*¹⁴

I, al seu deixeble Titus l'exhortava que fos exemplar en totes les virtuts, per tal que es fes respectar fins i tot pels seus mateixos adversaris: *In omnibus et ipsum praebe exemplum bonorum operum*, li deia, *in doctrina, in integritate, in gravitate, verbum sanum irreprehensibile, ut is qui ex advers est, vereatur nihil habens malum dicere de nobis.*¹⁵

Vegeu; que pes gravitava sobre aquelles primeres columnes de la primitiva Església. Igual al que pesa sobre vosaltres, els meus venerats pares i germans, per la consabuda elecció que us parlo.

I, a més, pesa el deure que, en els vostres ministeris, no us guiï altre esperit que el de procurar la glòria de Déu i el bé de les ànimes. I sigui en el temple, en l'altar, a casa del malalt, a l'anar pels carrers, en cadascun de vosaltres no es vegi sinó la persona mateixa de Jesucrist no es percebi a l'acostar-se algun a vosaltres, sinó el seu fragància aromàtica, la preciosa aroma del bon exemple...

No entrem a repetir els trets que va tenir el que, en la biografia del P. Joaquim, vam qualificar “ministeri de la piscina”. Sabem que alguna vegada va ser directament a la farmàcia per a adquirir medicines per a algun clergue, que emmalaltia d'alguna malaltia inconfessable. El P. Joaquim fins i tot va escoltar com un prevere integrista, confinat en Lluc pel bisbe, propalava que mereixia ser nomenat bisbe. És a dir, la seva cura dels castigats pel prelat era respectuosa i fraternal.

En connexió amb el llarg paràgraf de la *Darrerera exhortació* hi ha no només la predicació, sinó també el text de les *Regles* de 1890 i 1895:

Capítol XII: *De les sortides i tornades al recés*

Art. 3º . Pels carrers procuraran anar amb molta modèstia, mirant bé en la manera de dur el manteu, les accions, moviments d'ulls, etc... perquè en això consisteix la fragància de Jesucrist, de la que parla Sant Pau, quan diu: *bonus odor Christi sumus*, que hem de ser la bona olor de Crist Jesús amb l'exemple. Quantes ànimes s'han convertit de vegades, al veure tan sols la modèstia i

¹⁴ 1T 3,2.

¹⁵ Tt 2,8.

componiment d'algun bon sacerdot! En això va fer consistir més d'una vegada tota la seva predicació el Serafi d'Assís.

En una època en la qual hi ha un redescobriments del missatge espiritual dels grans mestres, fins i tot dels no cristians, sembla molt assenyat escoltar al que va ser considerat “columna i torxa de l'església de Mallorca”, durant mig segle.

Tasca

Analitzar les conseqüències socials de l'ordenació presbiteral lliurement acceptada, referent a

- la pertinença ètnica, / - la pàtria, / l'expressions d'opcions polítiques,
- l'expressions d'opcions sindicals,
- les expressions “públiques” de certes opinions teològiques i de temes eclesiàstics.

Crear un taller de reflexió en la Delegació, que ajudi que la celebració eucarística sigui viscuda com la font i la culminació de tota la evangelització.

Unitat de vida i celebració.

Oferir propostes realitzables.

Crear un estil de pastoral, en el qual la preparació de la catequesis, de la predicació, reflecteixi la familiaritat amb la Bíblia i l'amor al Poble de Déu.

- com ho plasmem en la delegació?
- Què anem a realitzar en la nostra comunitat?

El P. Fundador va donar unes passes, que avui ens semblen fàcils, però que van cridar l'atenció, referent a la celebració litúrgica.

- Pot tenir fonament un neguit bastant generalitzada davant un cert nombre de celebracions, comunitàries, com les distraccions i fins a despropòsits en la celebració de la litúrgia de les hores?
- Per què no assolim incorporar més al Poble de Déu, als LMSSCC.
- Es pot programar una mica per a superar aquesta situació?

La nostra celebració reflecteix que creiem en el sacerdoti del Poble de Déu?

- analitzem els motius pels quals ho vam considerar així.
- Analitzem les causes de per què no és així.

El sacerdoti del Poble de Déu i el ritual de l'ordenació ens proposen viure el que celebrem.

- Incloem en el nostre model de preveres l'exemplaritat?
- La nostra conducta és un al·licient per a la comunitat cristiana, o som dels quals vam considerar que, obrant en consciència, encara que creiem problemes, ja basta?
- Traiem conseqüències de la dimensió social, constructiva de la nostra forma de viure, la pobresa, la castedat i la disponibilitat?
- Distingim la nostra vocació presbiteral, de la dels seculars, que no necessàriament han d'estar disponibles per a anar a altre país?
- Creem grups de pressió, davant un possible canvi?

Pertany a la nostra consciència de preveres, –presidents, guies, acompanyants– que hem de resoldre les divisions, les dissensions, i no crear-les perquè les resolguin el bisbe o els superiors?

8.- Nova eclesialitat carismàtica en la vida religiosa. la inserció en l'església local

La intervenció episcopal en la fundació de la congregació té pocs paral·lels en la història. No és que els bisbes no hagin fundat, fins i tot directament, congregacions religioses. N'hi ha hagut molts com a fundadors, sobre tot en els darrers 150 anys. Però ho ha estat de congregacions femenines. Ben pocs n'han fundades de masculines, i per motius obvis. Generalment les fundacions episcopals han pretès resoldre problemes de serveis eclesiàstics. Les tipologies dels instituts religiosos són moltes, i no és saludable passar-les per alt.

Era la convicció de Mn. Gabriel Miralles i Pocoví, quan sentia la coïssor d'ajuntar-se al P. Joaquim Rosselló i Ferrà. Tenia la seguretat que el bisbe el dissuadiria, per tal que seguís consolidant el nombre de preveres de la diòcesi, i de bons preveres. Que els bisbes vulguin tenir un bon presbiteri, i que estigui sota el seu ple guiatge és comprensible.

Per molt que el concili Vaticà II hagi girat el paradigma dels instituts religiosos en relació amb les diòcesis, encara hi ha molt marge d'autonomia per als religiosos. D'altra banda, les formes eclesiàstiques que regeixen avui, ni en les diòcesis, ni en els instituts religiosos o seculars no provenen directament del Nou Testament. Per tant, hi ha uns marges de reflexió i d'acció que depenen del discerniment que en cada moment hom pugui fer. L'important és no perdre els referents bíblics i carismàtics, a l'hora d'avançar en el desenvolupament de la presència de la Congregació. En tota circumstància hem de ser creatius.

L'església local

Jesús va posar els fonaments de l'Església. El seu Misteri Pasqual la va crear, car a partir de la resurrecció hi començà a haver creients en Jesucrist, els quals, amb l'efusió de l'Esperit, aparegueren davant el món com el Nou Poble de Déu o com l'Església.

Ara bé, la presència de l'Església, en el Nou Testament, pren trets molt realistes. De fet, hem d'arribar a la carta als Efeesos i a escrits més recents, per trobar la paraula "Església" presa en un sentit general. Les cartes de Sant Pau i altres escrits del Nou Testament parlen en termes més concrets, quan se refereixen a l'església que hi ha a Tessalònica, a Roma, fins i tot s'aixeca fins a indicar les esglésies de Judea, però mai no parla de l'Església en l'Imperi Romà. És a dir, l'església té a veure amb un poble, però no precisament amb l'Estat. Fins i tot l'Apocalipsi segueix aquesta tònica, en els missatges a les diverses esglésies.

És en aquest sentit, que volgué expressar-se el concili Vaticà II, quan en la constitució *Lumen Gentium*, 26,a, diu:

Aquesta Església de Crist és de debò present en totes les legítimes reunions locals de fidels, les quals, adherides a llurs pastors, també elles són anomenades Esglésies en el Nou Testament. Car aquestes són en el seu lloc el nou Poble cridat per Déu en l'Esperit Sant i en molta plenitud (cf. 1 Te 1,5). Per la predicació de l'Evangelí de Crist els fidels són aplegats en elles i hi és celebrat el misteri de la Cena del Senyor "a fi que tota la germanat del cos del Senyor s'uneixi pel menjar i per la sang". En cada comunitat d'altar, sota el sagrat ministeri del Bisbe, és representat el símbol d'aquella caritat i "unitat del Cos místic, sense la qual no hi pot haver salvació". En aquestes comunitats, ni que sovint siguin minses i pobres, o visquin escampades, és present Crist, per la virtut del qual és aplegada l'Església una, santa, catòlica i apostòlica. Perquè "la

participació del cos i de la sang de Crist no fa altra cosa que transformar-nos en allò que rebem".

Cada celebració legítima de l'Eucaristia és dirigida pel Bisbe, al qual s'ha encarregat el deure de presentar a la Divina Majestat el culte de la religió cristiana i d'administrar-lo d'acord amb els manaments del Senyor.

És des d'aquest horitzó que el Capítol de 1969/1970 va interpretar el llegat del P. Fundador que toca a la fidelitat diocesana. De fet, el Vaticà II enriqueix molt aquesta dimensió, que penetra fins a les arrels de la cultura. És evident, que les tres qualitats que han de convergir per tal que hi hagi església local són d'origen teològic, és a dir, hi ha d'haver anunci de l'Evangelí, celebració eucarística i comunió eclesial amb el bisbe.

D'aquesta manera, la diocesaneïtat suposa molt més que una bona avinença circumstancial amb un bisbe. De fet, hom passa massa vegades per alt que llegim l'al·legoria de l'heura en una carta adreçada al bisbe Pere Joan Campins, successor del bisbe Jacinto M^a. Cervera. És a dir, el que podria ser una mostra personal d'afecte i de respecte, s'havia convertit o, probablement millor, seguia expressant-se en un estil carismàtic de viure dins l'església local, independentment del bisbe que la presideix.

Efectivament, el P. Fundador, que va comptar amb un Secretari efectiu, el P. Miquel Rosselló i Llull, redactor material de la carta de dia 15 de setembre de 1907, expressava l'abast de la fidelitat al bisbe diocesà, en aquests termes:

Nuestra Congregación, débil como la yedra, desea vivir arrimada al báculo de su Obispo; no con ánimo de gravarle, sino deseosa, en la corta medida de sus fuerzas, de prestarle auxilio y refrigerio en la asistencia a las ovejas que el Espíritu Santo le señaló para apacentar.

Así hasta hoy ha vivido esta Congregación desde su nacimiento, y en los días adelante no de otra manera desea vivir.

La paternal protección del bondadoso Predecesor de V. Ilma. sostuvo los tiernos años del incipiente Instituto Diocesano. Y al faltarle tan valioso apoyo, no terminada aún, por decirlo así, su infancia; la soberana Providencia de Dios nos ha deparado la protección no menos cariñosa y sólidamente bienhechora de otro Prelado que ha dado al Instituto una estabilidad, que no sabremos convenientemente agradecer.

Del que és jurisdiccional a l'església sagrament

És prou sabut que l'exempció de la jurisdicció dels bisbes ha afavorit una alternativa espiritual i missionera de l'Església. Ni la missió medieval ni la moderna a Amèrica, Àfrica, Àsia i Oceania no són obres de Roma ni dels bisbats. El Vaticà II ho digué sense ferir ningú, cf. *PC*, 20 i *AG*, 40. La història dels mendicants, de Ramon Llull, dels jesuïtes, dels caputxins, i de les congregacions fundades al s. XIX no diuen altra cosa. A l'Edat Mitjana i a la Moderna no hi havia cap projecte missioner, nascut del papat ni de l'episcopat. No podem ser anacrònics. El que passa avui, no té molt més que un segle, dels 20 que ha passat l'Església.

Aleshores, la Congregació té el repte de fer la unitat de vida eclesial, integrant el que és sagrament, eucaristia legítima¹⁶, presidida pel bisbe, i el que és tradició congregacional, de respecte, aprecí i servei diocesà.

---

¹⁶ Fins i tot i ha una traducció d'un passatge de Sant Ignasi d'Antioquia, que escriu eucaristia "vàlida", en lloc de "legítima". Ni el Nou Testament, ni la patristica s'ocuparen de la qüestió de la validesa de l'eucaristia. Anaven més a l'arrel, mostrant quan l'eucaristia és eclesial, no simplement canònica.

Vista aquesta diocesaneïtat des de la tradició de la Congregació, des de l'horitzó de la missió, proposat pel Vaticà II i pels Capítols generals i Juntes, som plenament conscients que la diocesaneïtat entranya un compromís en el desenvolupament cultural en cada lloc, i de la interculturalitat entre nosaltres, amb diàleg amb el Poble de Déu.

Trets de la diocesaneïtat de la Congregació

El P. Joaquim, ja des de la seva joventut, apunta alguns trets de Fundador. Almenys, vistes les coses després que ja s'esdevingueren i, per suposat, sense que l'interessat en tingui consciència explícita. Dels components de l'equip missioner, solament ell transmet les prediccions del jesuïta Gmà. Trigueros, que acabarà donant acomplint. Solament d'ell sabem que besllumava la necessitat d'una comunitat missionera de preveres, que trespassin pels pobles, per escampar la Paraula de Déu. A més, posa de relleu l'espiritualitat originària de la Congregació, consistent a viure i propagar la devoció a els SS. Cors. Té un clar protagonisme en la integració de grups missioners a l'interior del presbiteri mallorquí.

Tot això marca en el seu moment els trets de la fundació de l'Institut. Per suposat que dues persones hi juguen un paper cabdal, com són ara el bisbe Cervera, novell a la diòcesi, i Mn. Vidal, al qual el seu encís per Randa i la seva visió pastoral li dicten la necessitat d'aquesta obra. Però quan el bisbe indica als nous religiosos el camí cap a les muntanyes de Lluc – quelcom en absolut previsible ni coherent amb la naturalesa del grup – és el P. Rosselló qui manté els projectes primerencs, encara que adaptant-los a situacions pràctiques inesperades. I si ara compta amb el suport del bisbe, ja no pot comptar amb el del canonge.

La mateixa actualització del projecte original, sense naufragar en el nou context, la porta a terme el P. Rosselló quan D. Jacinto M^a. Cervera l'envia a La Real. Més que evitar la degeneració o la metamorfosi de la Congregació, allò que fa és transformar les circumstàncies dels nous llocs perquè serveixin de caus als ideals primigenis. Així aconseguix ampliar espais per a la contemplació i la soledat, adaptar edificis a la predicació d'exercicis i continuar amb les predicacions itinerants.

Els dos pastors de l'església mallorquina que més tracten el P. Joaquim, saben treure profit de la seva fidelitat al bisbe, de la seva sintonia amb l'església local, del caràcter diocesà de l'Institut i de l'ambigüitat canònica del moment. Però la identitat de la Congregació no s'esvaeix. El P. Rosselló vetla per la permanència del projecte fundacional, que és un fidel reflex de la trajectòria de la seva vida i de les seves conviccions espirituals i pastorals.

Posats a evocar les circumstàncies concretes, que donen raó de l'existència mateixa de la Congregació, també és necessari recordar la relació amistosa del P. Rosselló amb els preveres diocesans. Se tracta d'un comportament que configura el perfil del Fundador i de la seva obra. Ell té una llarguíssima experiència com a agent de pastoral. Coneix moltíssims preveres. A uns els atén en el confessionari, a d'altres els anima des de diverses associacions. Predica una llarga sèrie de tandes d'exercicis integrades per membres del clergat. Aglutina llavors a molts d'ells amb el fi de formar grups de predicació itinerant. Arriba, també a prendre com a pròpia la ingrata tasca d'urgir el canvi moral a algun sacerdot. Funda una Congregació, però aquest fet no l'obstaculitza per continuar relacionant-se amb el presbiteri per una o altra causa. A la *Darrera exhortació*, plasma amb vigor aquesta original i personal vivència d'amistat i desig d'ajudar els companys sacerdots, a la vegada que la transmet als seus congregants.

Un tret típic de l'actitud del P. Joaquim consisteix, doncs, a mantenir l'obediència als seus superiors, però sense renunciar al projecte que ha engegat i que li sembla suficientment ratificat per la Providència. Res d'obediència cega. Amb els ulls ben badats, la seva actitud vers el bisbe és dialèctica i activa. Molt lluny se troba de l'actitud infantil o despreocupada que duu a terme solament allò que se li mana, sense la menor actitud crítica, sense calibrar-ne els motius i les conseqüències. La seva obediència res no té en comú amb la cuirassa amb la qual certs esperits es protegeixen d'haver de prendre decisions, carregant les responsabilitats en altres persones. A més, s'estalvien les investides dels qui no són plenament d'acord amb qui decideix o discerneix. La seva és una obediència que no s'excusa a l'hora d'haver d'atendre els signes dels temps ni renuncia als propis criteris i a les conviccions més fondes.

Tasca

Comparem l'eclesiologia dels ordes i congregacions religiosos i la del P. Fundador. Recorrem als instituts més propers a nosaltres.

Treure'n conseqüències teològiques.

Treure'n derivacions pastorals.

Com entenem la comunitat, des d'aquesta eclesiologia?

Què volen dir les *Regles* quan escriuen que tenim les cases obertes al Poble de Déu?

Què implica avui, que el P. Fundador convidava capellans als exercicis de la Congregació?

Podem reduir la diocesaneitat a seguir els plans de pastoral?

Descobrim ofertes d'espiritualitat, d'acompanyament i de creativitat pastoral en la primera Congregació?

Què suposa aquesta oferta avui, en la nostra delegació?

Com plasmam en projecte la inserció, la fidelitat, la creativitat, el respecte per les persones, la crítica, la inculcuració?

9.- El repte de la pastoral vocacional no és eclesiàstic, sinó cristològic i teològic

Introducció

Hem cercat arribar a una assimilació actualitzada de la dimensió presbiteral de la Congregació, i dels trets originals del servei a les esglésies locals que hem d'oferir tots els missioners dels SS. Cors.

Hem tornat apreciar com l'Església és sacrament universal de salvació, precisament perquè celebra sacramentalment.

El Nou Testament presenta el nucli d'aquesta celebració, i entre les expressions més clares que podem descobrir-hi és que la celebració de l'eucaristia, del ministeri de l'orde, de la confirmació, de la unció dels malalts són encomanades a un ministre ordenat. Tant és així, que fins i tot quan hom proposa i realitza la incorporació de les dones al ministeri, hom ho fa dins una celebració presidida per un ministre ordenat¹⁷. Els casos d'espontanis que se constitueixen en presidents de la celebració sacramental són ben pocs. Altra cosa és la predicació. La història n'és mesella de tradicions de predicadors laics.

Pel que fa al ministeri ordenat, hem partit de la reflexió sobre alguns trets originals del carisma del P. Joaquim Rosselló i Ferrà, que no trobam repetits en la majoria dels instituts semblants. No hem fet una recerca exhaustiva. Però no és fàcil veure que l'enfocament vers el creixement de la vocació presbiteral sigui tan valorada, sense que hom proposi als preveres formes de vida religiosa. La proposta la va plasmar el P. Fundador, creant una Congregació religiosa, però com a comunitat de servei missioner, no per transferir al presbiteri les seves estructures, sinó per esperonar els preveres a viure segons l'Evangelí i segons la Primera Comunitat cristiana, és a dir, tendint a la comunió de vida.

Per a la Congregació va proposar la comunitat de vida, que implica radicalment la quintuple comunió de fe, de celebració, de béns, de vida i de missió.

Tot i que sigui molt agustiniana, el P. Joaquim no va proposar esquemes, per exemple, per a la comunió de béns entre els preveres.

Tampoc no va proposar una estructura per als altres aspectes de la vida presbiteral. Sí que va ser clar en la proposta de l'ideal dels Actes dels Apòstols, i en remarcar com, en l'amor manifestat en els SS. Cors, hi ha el gran recurs espiritual per viure en plenitud la vocació cristiana i la presbiteral, en una societat pluralista. Ell no va emprar mai aquest mot, que ens serveix per sintetitzar tot allò que ell considerava decadència, llibertinatge, refredament de la caritat, etc.

El pluralisme mai no justifica cap d'aquestes tendències. Però les explica.

La vocació especialitzada al ministeri

Com a mera conseqüència del que hem apuntat, ens queda que, perquè el Sagrament Església se perpetui és imprescindible la celebració dels misteris de la salvació en els sacraments. En concret és imprescindible que l'Església obeeixi el Senyor, quan diu "Feis això en memòria meva".

---

¹⁷ Hauríem d'evitar entrar en el problema de la possibilitat d'ordenar dones. Difícilment direm coses assenyades, si no ens hem escarrassat en el estudio de la qüestió, no gens senzilla, que no la resolen els que mantenen les postures més defensades. La contundència, en aquest assumpte, no és necessàriament el més seriós i fonamentat. Discutim-ho en una altra avinentesa.

El discerniment de l'autenticitat de l'anunci de l'Evangelí pertany a la comunitat, presidida pels ministres. No és una comunitat caòtica o que anuncia aproximadament el que va dir Jesús i allò a causa del què va morir. El Nou manament, el perdó setanta vegades set, el Samarità, etc., no poden ser interpretats a l'albir de qualsevol.

D'aquí que, encara que sigui de lluny, ens acostam a allò que és vocació i a ministeri ordenat, així com també a la successió apostòlica.

Aleshores, sorgeix la qüestió: ¿Com, en el nostre món pluralista, els MSSCC prenem consciència de la importància salvífica de la pastoral en general, que mostri una preocupació per la transmissió a les generacions del futur del ministeri ordenat?

Hi ha Poble de Déu, si hi ha sagraments. I hi ha sagraments, si hi ha ministres ordenats. Ens podem distreure en discussions, avui per avui, sense fi, sobre certes exigències per a l'ordenació ministerial.

El fet és que són molts els ministres ordenats que pesquen arreu, en les aigües d'altres diòcesis, congregacions, per tenir els seus col·laboradors ordenats. Així poden garantir el funcionament de les parròquies. Tenen un projecte pastoral brillant, a vegades, però per tarat per una mena de maltusianisme. Tots sabem que hi ha bisbes i també congregants que demanen que hi vagin germans nostres ordenats, sense que sigui manifesta la seva pastoral vocacional, plasmada en un projecte ben seguit.

No hauríem de deixar caure dins la paperera la pregària perquè hi hagi treballadors a les messes. És una pastoral de resultats ben dubtosa. Però pertany al projecte de missió que coneixem en els evangelis. No hi ha d'haver el retall fort de l'acostament als infants, als joves, amb la possibilitat obertament explícita a què sorgeixi una vocació ministerial i religiosa, femenina o masculina.

Ja hem recordat com hem de repetir la convocatòria de laics missioners. Però cal afegir que si no hi ha religiosos i preveres no hi haurà laics. Deixem de banda teologies barateres, sense els peus en la història. La PJV és una manera de respondre a un dels grans reptes dels cristians, que consisteix en garantir la continuació de l'anunci de l'Evangelí. En algunes delegacions els laics missioners s'han engrescat en projectes de treball de pastoral juvenil, i pastoral juvenil vocacional. També aquest projecte s'ha d'avaluar.

L'Església, sagrament de la Salvació que ofereix el Pare

Si ens atansam al ministeri ordenat i a la vida religiosa, des de l'angle de la història de la Salvació, de seguida apreciam com els ministres, diguem també els missioners dels SS. CC., no són tan nostres. Són possessió del Projecte del Pare. Esdevenen, per tant, un pertinença divina. El problema vocacional s'encasta dins la història ministerial, que comença en Abraham, segueix en Moisès, etc.

Recórrer als passatges de la vocació de Samuel, quan hom comença el noviciat o professa, té una dimensió de molt més abast que el que sovint li donam. No se tracta d'una relació intimista, ni que sigui personalment íntima i profunda. És una relació que integra dins el projecte del Pare. Toca a la presència d'avui de l'acció de Déu, dins la història.

Per això, la pastoral vocacional s'encasta dins la manera amb la qual el Pare revela i fa present el seu misteri de salvació, que consisteix en oferir la seva intimitat, que no és altra que la seva paternitat. La PJV no solament multiplica pastoralment allò

que feim amb altres projectes i accions pastorals, sinó que els multiplica al llarg dels temps i dels espais. Allò que li manca en efectes immediats, i en gratificacions plausibles, pertany a la solidesa que guanya històricament la realització del Pla del Pare.

L'Església, sagrament de la Salvació que ha inaugurat Jesucrist

L'Església és la comunitat preparada i volguda per Jesús, el qual va reunir els que donarien continuïtat a la seva obra, plasmada en l'Església. Quan ell crida, acompanya, explica, consola, anima i, especialment, quan promet i dóna l'Esperit, ell crea un poble que, per definició és articulat, que no és un caos ni una colla d'entusiastes que al cap d'hores es dissolen.

La consumació de la creació de l'Església esdevingué en el misteri pasqual. I l'actualització d'aquests esdeveniments la tenim en la celebració eucarística.

Aleshores, la causa vocacional depèn del grau d'intimitat que tenim de plantejar-la amb Jesús, en les celebracions, en les pregàries, en la meditació de la Paraula. Si solament conversam amb Jesús de temes passats per la nostra censura, que n'exclou aquells que ens són problemàtics, com el del futur vocacional, la nostra estada amb Jesús se desenvolupa amb les cartes marcades.

L'Església, sagrament de la Salvació que actualitza la presència de l'Esperit

Pertany al missatge cristià la llibertat de l'Esperit, que bufa allà o vol i cap on prefereix. És una llibertat per definició.

Però les grans manifestacions de l'Esperit són les sacramentals. Tots els sacraments provenen de l'actualització significativa de l'Esperit.

Aleshores, sense ministres ordenats, les manifestacions de l'Esperit en el nostre món seran molt minvades i empobrides.

D'aquí que la PJV adquireix una dimensió pneumatològica, amb la qual cosa completam el cercle de l'acció de la Trinitat, dins l'obra de la salvació. La presència del ministeri és una exigència de la Trinitat, que ha creat i redimit, i ens espera com a Pare, Fill i Esperit Sant.

L'Església, sagrament de la Salvació que garanteix l'anunci del missatge de Jesús

Jesucrist no és solament un mestre, com Buda, o un profeta, com Moisès, i salvades les essencials distàncies, com Mahoma. Jesucrist va ensenyar, va acompanyar, va curar, va estimar tothom, començant pels pecadors, va defensar la dona i els infants, però la seva obra va culminar quan va entregar la vida en reconciliació de tota la humanitat, al llarg de tota la història.

Aquest Mestre va ser Redemptor. D'aquí que el seu missatge, la seva moral, tenen la seriosa garantia de la seva sang.

Ara bé, el seu missatge, si no ha de romandre teoria, ha de ser repetit, i repetit en cercles i ambients de fe, que engresquin en el compromís, que ha de generar constantment un nou món, una nova humanitat.

Fora de la celebració decaurà la proclamació del Nou Manament, cap altra religió proclamarà que el criteri decisiu per estar amb Déu, és visitar els presos, vestir els despullats. És a dir, trobar-se amb Déu definitivament inclou haver-lo identificat en la terra, en aquells amb els quals Jesús va dir que s'identificava. És qüestió d'història, no d'interpretació.

En resum, fora de la celebració dels misteris del Crist, ministerialment presidida, no es perpetuarà aquest anunci, original, i generador d'una nova moral.

En la nostra actitud davant la PJV decidim quin tipus d'humanitat volem.

En darrer terme, ja no plantejam la PJV com un recurs perquè hi hagi qui educi i ensenyi llatí o literatura segons l'humanisme cristià, o perquè hi hagi escoltisme i campaments dirigits per l'Església.

Avui la PJV, en tot lloc mostra si de fet interessa que Déu com a Pare sigui conegut o no.

Tasca

Enumerar les qüestions candents sobre la PJV, en general, dins l'Església.

Centrar les línies teològiques de fons.

Fer un projecte operatiu per a la Congregació,

Per a la Delegació,

Per a la Comunitat,

Per al ministeri que he rebut de la Congregació.

Assenyalar els responsables,

Fer el calendari.

Missioners dels Sagrats Cors de Jesús i de Maria.....	1
La dimensió presbiteral de la Congregació	1
La dimensió presbiteral de la Congregació.....	2
Justificació.....	2
Metodologia.....	3
1.- Antecedents.....	5
Terminologia.....	5
Prevere i sacerdot.....	6
Presbiterat i Germans coadjutors.....	7
Presbiterat i comunitat.....	7
Metodologia.....	8
2.- Interpretació missionera del presbiterat. Principi dinàmic.....	9
Un inici de resposta:.....	9
Quin fonament té parlar de la interpretació missionera del presbiterat, feta pel P. Fundador?.....	10
Primer intent de resposta.....	10
Conclusió.....	11
3.- Interpretació missionera del presbiterat, mitjançant unes preferències ministerials.....	12
El carisma dels MSSCC.....	13
Trets biogràfics del P. Fundador.....	13
La reinterpretació postconciliar.....	14
Una metodologia, que inclou el treball en equipo.....	14
Vers la reinterpretació inculturada.....	14
Tasca.....	15
4.- Una nova ecclesiologia. El laïcat adult.....	16
Liberalisme i associacionisme.....	16
Les associacions laïcals.....	17
Tasca:.....	18
5.- El ministeri presbiteral, en constant evolució. El servei depèn del qui envia i dels que han de ser servits.....	19
Arrels bíblico-antropològiques d'aquesta interpretació carismàtica del presbiterat.....	19
Jesús Mestre, també perquè acompanyava en la personalització de la comprensió de l'anunci.....	20
Jesús Mestre, perquè és amic.....	20
Jesús Mestre, perquè comparteix la seva intimitat.....	21
El prevere acompanya quan comparteix la seva set de l'Esperit amb el Poble.....	21
El Crist la font del nostre oasis.....	22
Tasca.....	23
7.- Trets de la ascètica del prevere, dispersos en la biografia i escrits del P. Fundador.....	24
El ministre ordenat és per a servir a tota persona, sense preferències ni exclusions.....	24
La preparació de la predicació.....	25
La celebració preparada i digna.....	25
La eucaristia, com font i culminació de tota evangelització.....	27
L'eucaristia com origen i culminació de la evangelització.....	27

L'eucaristia com convergència dels ministeris d'una església diaconal	28
L'exemplaritat.....	28
Tasca	30
8.- Nova eclesialitat carismàtica en la vida religiosa. la inserció en l'església local.....	31
L'església local	31
Del que és jurisdiccional a l'església sacrament.....	32
Trets de la diocesaneïtat de la Congregació	33
Tasca	34
9.- El repte de la pastoral vocacional no és eclesiàstic, sinó cristològic i teològic.....	35
Introducció	35
La vocació especialitzada al ministeri	35
L'Església, sacrament de la Salvació que ofereix el Pare.....	36
L'Església, sacrament de la Salvació que ha inaugurat Jesucrist	37
L'Església, sacrament de la Salvació que actualitza la presència de l'Esperit.....	37
L'Església, sacrament de la Salvació que garanteix l'anunci del missatge de Jesús	37
Tasca	38